Informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału

Banku Spółdzielczego w Środzie Wielkopolskiej

według stanu na 31.12.2019 roku

Zarząd Banku Spółdzielczego
w Środzie Wlkp.

Jakóbczak Kaczmarek

I. Podmioty objęte informacją

Niniejsza informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału dotyczy **Banku Spółdzielczego w Środzie Wielkopolskiej.**
Bank jest Uczestnikiem Systemu Ochrony SGB, którego głównym celem jest zapewnianie płynności i wypłacalności.
Z uczestnictwa w Systemie wynikają korzyści – między innymi dostęp do środków pomocowych w sytuacjach zagrożenia płynności lub wypłacalności, oraz obowiązki, do których należy m.in. stosowanie systemu limitów ustalonych w Systemie oraz poddawanie się działaniom prewencyjnym podejmowanym przez jednostkę zarządzającą Systemem.

W 2019 roku Bank prowadził działalność poprzez:
Centrala:
Środa Wielkopolska, ul. Stary Rynek 7/8, 63-000 Środa Wielkopolska
Oddziały:
Oddział w Dominowie, ul. Centralna 13, 63-012 Dominowo
Oddział w Krzykosach, ul. Główna 26/1, 63-024 Krzykosy
Oddział w Nowym Mieście nad Wartą, ul. Jesionowa 2A, 63-040 Nowe Miasto nad Wartą
Oddział w Komornikach, Komorniki 27A, 63-004 Tulce
Filie:
Filia w Książu Wlkp., Radoszkowo Drugie 22, 63-130 Książ Wielkopolski
Punkty kasowe:
Punkt Kasowy w Środzie Wielkopolskiej, Os. Młodych 4, 63-000 Środa Wielkopolska
Punkt Kasowy w Środzie Wielkopolskiej, Os. Jagiellońskie 5, 63-000 Środa Wielkopolska
Punkt Kasowy w Środzie Wielkopolskiej, ul. Harcerska 2, 63-000 Środa Wielkopolska – zamknięty z dniem 01.05.2020r.
Działalność operacyjna prowadzona była również za pośrednictwem Internetu.

Bank na dzień 31.12.2019r. nie posiadał udziałów w podmiotach zależnych nie objętych konsolidacją.

II. Cele i strategie zarządzania rodzajami ryzyka uznanymi przez Bank za istotne

1. Cele strategiczne w zakresie zarządzania istotnymi rodzajami ryzyka i sposób ich realizacji

Do rodzajów ryzyka uznanych przez Bank za istotne zaliczane są:
1) ryzyko kredytowe;
2) ryzyko koncentracji;
3) ryzyko operacyjne;
4) ryzyko płynności;
5) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej;
6) ryzyko kapitałowe;
7) ryzyko braku zgodności.

Ryzyko kredytowe (w tym koncentracji, detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie).

Cele strategiczne w zakresie ryzyka kredytowego obejmują:
1) wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego;
2) dostarczanie Zarządowi Banku informacji o poziomie ryzyka kredytowego umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku;
3) utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem (wg wartości nominalnej) na poziomie nie wyższym od 4%.
4) utrzymywanie pokrycia rezerwami celowymi należności zagrożonych (wg wartości nominalnej) na poziomie co najmniej 30%;
5) ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:
1) stosowanie odpowiednich standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących oceny zdolności kredytowej klientów Banku oraz prowadzenia monitoringu kredytów;
2) ustanawianie skutecznych i adekwatnych do ponoszonego ryzyka zabezpieczeń spłaty kredytów, w szczególności weryfikacja ich wartości i płynności, zarówno podczas oceny wniosku kredytowego, jak i w ramach prowadzonego monitoringu, ograniczanie ryzyka prawnego w procesie ustanawiania zabezpieczeń;
3) inwestowanie nadwyżek zgromadzonych środków na lokatach w Banku Zrzeszającym lub za pośrednictwem Banku Zrzeszającego w papierach wartościowych Skarbu Państwa lub Narodowego Banku Polskiego;
4) utrzymywanie w bilansie Banku tylko portfeli aktywów o charakterze bankowym;
5) utrzymywanie aktywów obciążonych najwyższym ryzykiem kredytowym, tj. kredytów i pożyczek – wg wartości bilansowej – na poziomie max. 70% ich udziału w sumie aktywów wg wartości bilansowej.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka koncentracji obejmują:
1) utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku;
2) bezwzględne przestrzeganie limitów dużych ekspozycji określonych w CRR;
3) budowę, weryfikację i aktualizację Zasad zarządzania ryzykiem koncentracji;

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:
1) angażowanie się Banku w branże, w których obsłudze Bank posiada wieloletnie doświadczenie oraz ustalanie limitów koncentracji w pojedyncze branże;
2) ograniczenie kredytowania klientów oraz grup powiązanych klientów, których zaangażowanie w Banku wyniosłoby 10% uznanego kapitału;
3) ograniczanie ryzyka koncentracji w ten sam rodzaj zabezpieczenia w postaci hipoteki poprzez opracowanie i stosowanie odpowiednich standardów postępowania dotyczących zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka związanego z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie obejmują:
1) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie;

2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
3) utrzymywanie udziału ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie na nieruchomościach komercyjnych – zagrożonych na poziomie nie wyższym niż 3% kredytów i pożyczek ogółem;
4) utrzymywanie udziału ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie na nieruchomościach mieszkaniowych – zagrożonych na poziomie nie wyższym niż 2% kredytów i pożyczek ogółem;
5) utrzymywanie udziału ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie na nieruchomościach pozostałych – zagrożonych na poziomie nie wyższym niż 2% kredytów i pożyczek ogółem;
6) zaangażowanie się w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie maksymalnie do 75% ich udziału w portfelu kredytowym.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:
1) udzielanie kredytów zabezpieczonych hipotecznie, tym klientom detalicznym w przypadku których poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i innych niż kredytowe zobowiązań finansowych do dochodów tych klientów (wskaźnik DtI) nie przekracza wymaganych poziomów.;
2) stosowanie limitów LtV, na maksymalnym poziomie:
   a) 80% - przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych,
   b) 90% - przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych, gdy część ekspozycji przekraczająca 80% LtV jest odpowiednio ubezpieczona lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP,
   c) 70% - w przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych, gdy okres kredytowania przekracza 25 lat,
   d) 75% - w przypadku ekspozycji kredytowej zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej udzielonej od 01.07.2014r.,
   e) 80% - w przypadku ekspozycji kredytowej zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej udzielonej do 30.06.2014r.,
   f) 80% - w przypadku ekspozycji kredytowej zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej, gdy część ekspozycji przekraczająca 75% LtV jest odpowiednio ubezpieczona lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP.
   g) wskaźniki LtV ulegają obniżeniu dla pożyczki hipotecznej do poziomu 50% i kredytu konsumpcyjnego zabezpieczonego hipoteką do poziomu 60%.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych obejmują:
1) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z detalicznymi ekspozycjami kredytowymi, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania detalicznymi ekspozycjami kredytowymi;
2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem detalicznych ekspozycji kredytowych mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;

3) utrzymywanie udziału portfela detalicznych ekspozycji zagrożonych na poziomie nie wyższym od 3% całego portfela detalicznych ekspozycji kredytowych;
4) zaangażowanie się w detaliczne ekspozycje kredytowe maksymalnie do 10% ich udziału w portfelu kredytowym.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:
1) przyjęcie maksymalnego okresu kredytowania dla detalicznych ekspozycji kredytowych na 10 lat;
2) udzielanie kredytów detalicznych tym klientom w przypadku których poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i innych niż kredytowe zobowiązań finansowych do dochodów tych klientów (wskaźnik DtI) nie przekracza:
   a) 50% - w przypadku, gdy dochód netto wnioskodawcy nie przekracza poziomu 2-krotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw;
   b) 65% - w przypadku, gdy dochód netto kredytobiorcy przekracza 2-krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw.

Ryzyko operacyjne

Cele strategiczne w zakresie ryzyka operacyjnego obejmują:
1) optymalizację efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania;
2) racjonalizację kosztów;
3) zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne;
4) automatyzację procesów realizowanych w Banku, pozwalającą w sposób bezpieczny zredukować ryzyko wynikające z błędów ludzkich;
5) wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez opracowanie i wdrożenie:
1) systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, adekwatnego do profilu ryzyka Banku;
2) systemu zarządzania zasobami ludzkimi, który pozwala na stworzenie kultury organizacyjnej wspierającej efektywne zrządzanie ryzykiem operacyjnym;
3) skutecznego systemu kontroli wewnętrznej pozwalającego na monitorowanie i korygowanie wykrytych nieprawidłowości (w szczególności w obszarach najbardziej narażonych na ryzyko);
4) odpowiednich warunków technicznych (w tym technologicznych) wspierających w sposób bezpieczny działalność Banku i przetwarzane przez niego informacje;
5) procedur opisujących istniejące w Banku procesy, które regularnie są dostosowywane do zmieniających warunków otoczenia wewnętrznego i zewnętrznego;
6) planów awaryjnych i planów zachowania ciągłości działania Banku.

Ryzyko płynności

Cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności obejmują:
1) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
2) zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji,

3) utrzymywanie przez Bank aktywów nieobciążonych na minimalnym poziomie stanowiącym zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w „horyzoncie przeżycia" wynoszącym 30 dni.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

1) realizowanie strategii finansowania;
2) pozyskiwanie depozytów o możliwie długich terminach wymagalności, tak aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym;
3) utrzymywanie na bezpiecznym poziomie nadzorczych miar płynności, przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów z tym związanych;
4) utrzymywanie wymogu pokrycia płynności (wskaźnika LCR) oraz stabilnego finansowania (wskaźnika NSFR) na wymaganym przepisami poziomie;
5) finansowanie na bezpiecznym poziomie kredytów powiększonych o majątek trwały przez depozyty powiększone o fundusze własne;
6) utrzymywanie płynnościowej struktury bilansu na poziomie zapewniającym występowanie nadwyżki skumulowanych aktywów nad skumulowanymi pasywami w okresie do 1 roku oraz nadwyżki skumulowanych pasywów nad skumulowanymi aktywami w okresie powyżej 1 roku;
7) dywersyfikacja źródeł finansowania poprzez ograniczanie udziału środków dużych deponentów;
8) dążenie do podnoszenia stabilności źródeł finansowania głównie poprzez pozyskiwanie środków od gospodarstw domowych po akceptowalnej cenie oraz poprzez wydłużanie terminów wymagalności;
9) identyfikacja wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności w zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia postępowanie według procedur awaryjnych określonych w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności.

Bank przyjmuje następującą strategię finansowania:

1) głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych;
2) Bank posiada i aktualizuje w okresach rocznych plan pozyskiwania i utrzymywania depozytów (plan rozwoju bazy depozytowej);
3) Bank dostosowuje skalę działania do możliwości zapewnienia stabilnego finansowania;
4) Bank zakłada możliwość pozyskiwania dodatkowym źródeł środków z Banku Zrzeszającego na zasadach i w zakresie możliwości Banku Zrzeszającego;
5) w sytuacji awaryjnej, dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony SGB, a także pozyskanie kredytu refinansowego w Narodowym Banku Polskim.

Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym

Cele strategiczne w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmują:

1) optymalizacja wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych;
2) ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
3) utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

1) ograniczenie ryzyka stopy procentowej tylko do portfela bankowego i tylko do pozycji wynikających z produktów bilansowych;
2) ograniczenie ryzyka stopy procentowej poprzez stosowanie systemu limitów;
3) zmniejszanie ryzyka bazowego poprzez:
   a) stosowanie dla produktów klientowskich stóp bazowych w postaci stawek własnych Banku (w zakresie przewidzianym w przepisach prawa) – zwłaszcza dla aktywów wrażliwych,
   b) oferowanie klientom produktów depozytowych, których oprocentowanie uzależnione byłoby od stawek rynkowych (stóp rynku międzybankowego);
4) dążenie do wypracowywania jak największych przychodów pozaodsetkowych.

Ryzyko kapitałowe

Długoterminowe cele kapitałowe Banku:
1) dążenie do zapewnienia odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności;
2) ograniczenie wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko do rodzajów ryzyka przewidzianych przez przepisy prawa przy założeniu braku prowadzenia działalności handlowej;
3) posiadanie minimalnej wielkości łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie 14%;
4) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału Tier I na poziomie 11,5%;
5) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału podstawowego Tier I na poziomie: 10%;
6) obciążenie kapitałem wewnętrznym funduszy własnych na maksymalnym poziomie 88%; tym samym posiadanie wewnętrznego współczynnika kapitałowego na minimalnym poziomie 9%;
7) dywersyfikacja funduszu udziałowego poprzez ograniczenie pakietu udziałów jednego członka do 5% funduszu udziałowego; zwiększenie pakietu udziałów powyżej 5% funduszu udziałowego wymaga zgody Spółdzielni;
8) przekazywanie na fundusze własne minimum 75% nadwyżki bilansowej;
9) posiadanie zaangażowania w kapitał zakładowy (akcyjny) Banku Zrzeszającego na poziomie minimum 0,5% sumy bilansowej Banku;
10) ograniczenie jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych, bankach krajowych, zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych Banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla celów określonych w pkt 3), 4) i 5);
11) nie angażowanie się kapitałowe w podmioty będące Uczestnikami Systemu Ochrony, za wyjątkiem Banku Zrzeszającego;
12) utrzymywanie funduszy własnych i zobowiązań podlegających umorzeniu lub konwersji w wysokości równej co najmniej poziomowi MREL.

Ryzyko braku zgodności

Cele strategiczne w zakresie ryzyka braku zgodności obejmują:
1) zapewnienie działania Banku zgodnego z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi;
2) zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi;
3) dążenie i dbałość o:
   a) wizerunek zewnętrzny Banku rozumianego jako instytucja zaufania publicznego,

b) pozytywny odbiór Banku przez klientów,
c) przejrzystość działań Banku wobec klientów,
d) stworzenie kadry pracowniczej identyfikującej się z Bankiem, dobrze zorganizowanej wewnętrznie dla realizacji wspólnych celów wytyczonych przez Bank,

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:
1) identyfikację, ocenę, kontrolę, monitorowanie i raportowanie w zakresie ryzyka braku zgodności;
2) projektowanie i wprowadzenie bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności;
3) sprawne i skuteczne podejmowanie działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności;
4) systematyczne podnoszenie kompetencji komórki ds. zgodności.

2. Organizacja procesu zarządzania ryzykiem

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem zorganizowany jest na dwóch niezależnych poziomach:
1) na pierwszy poziom składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku;
2) na drugi poziom składa się:
   a) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, na które składa się: identyfikacja, pomiar lub szacowaniem, kontrola, monitorowanie oraz sprawozdawanie ryzyka,
   b) działalność komórki do spraw zgodności.

Zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie jest niezależne od zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie.

Zgodnie z obowiązującą w Banku struktura organizacyjną:
1) w ramach poziomu pierwszego funkcjonują następujące komórki organizacyjne i stanowiska:
   a) Zespół obsługi klienta,
   b) Sekcja finansowo – księgowa i sprawozdawczości,
   c) oddziały,
   d) filia,
   e) punkty kasowe.
2) w ramach poziomu drugiego funkcjonują następujące komórki organizacyjne i stanowiska:
   a) Sekcja ryzyk,
   b) Stanowisko kontroli wewnętrznej i ryzyka braku zgodności,
   c) Zespół analiz kredytowych,
   d) Zespół monitoringu i windykacji wierzytelności.

Rada Nadzorcza w systemie zarządzania ryzykiem sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem braku zgodności oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność, w tym:
1) zatwierdza, określony przez Zarząd, akceptowalny ogólny poziomu ryzyka oraz monitoruje jego przestrzeganie;
2) zatwierdza, przyjętą przez Zarząd, strategię zarządzania Bankiem oraz nadzoruje jej przestrzeganie;
3) zatwierdza, przyjętą przez Zarząd Banku, strategię zarządzania ryzykiem oraz monitoruje jej przestrzeganie;

4) sprawuje nadzór nad opracowaniem, przyjęciem i wdrożeniem procedur, na podstawie których funkcjonować ma w Banku system zarządzania ryzykiem; nadzoruje ich przestrzeganie;
5) wybiera członków Zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji;
6) monitoruje skuteczność czynności wykonywanych przez członków Zarządu w związku z realizacją ich zadań w zakresie systemu zarządzania Bankiem;
7) sprawuje nadzór nad wykonywaniem przez członków Zarządu swoich obowiązków, w tym w szczególności w ramach przypisanych im obowiązków na pierwszym poziomie i drugim poziomie zarządzania;
8) określa zasady raportowania do Rady Nadzorczej o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, po uprzednim przedstawieniu propozycji przez Zarząd, w sposób umożliwiający nadzorowanie systemu zarządzania ryzykiem w Banku;
9) zatwierdza zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych w odniesieniu do poszczególnych rodzajów ryzyka.

Zarząd w systemie zarządzania ryzykiem projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie, spójnego ze strategia zarządzania Bankiem, systemu zarządzania ryzykiem, w tym:
1) określa bieżącą i przyszłą gotowość Banku do podejmowania ryzyka;
2) opracowuje i przyjmuje strategię zarządzania ryzykiem;
3) odpowiada za opracowanie, przyjęcie i wdrożenie procedur dotyczących zarządzania oraz zapewnienie wdrożenia planów w zakresie systemu zarządzania ryzykiem opracowuje i akceptuje politykę oraz zapewnia wdrożenie procedur; monitoruje ich przestrzeganie;
4) zapewnia strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka i umożliwiającą skuteczne wykonywanie zadań, w tym: wprowadza podział realizowanych w Banku zadań, zapewniający niezależność zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie od zarządzania ryzykiem na drugim poziomie;
5) nadzoruje zarządzanie ryzykiem na pierwszym i drugim poziomie;
6) nadzoruje wielkość i profil ryzyka w Banku;
7) ustanawia odpowiednie zasady raportowania, w tym zasady raportowania Zarządu do Rady Nadzorczej; ustanawia zasady raportowania przez jednostki organizacyjne, komórki organizacyjne oraz stanowiska organizacyjne Banku o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, w sposób umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka w Banku;
8) wprowadza niezbędne korekty i udoskonalenia systemu zarządzania w przypadku zmiany wielkości i profilu ryzyka w działalności Banku oraz czynników otoczenia gospodarczego lub wykrycia nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu zarządzania;
9) zatwierdza przyjęte rodzaje limitów oraz ich wysokość.

Operacyjne zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest przez poszczególnych członków Zarządu w ramach przypisanych im obowiązków przy czym nadzór nad drugim poziomem zarządzania przypisany jest Prezesowi Zarządu.

W Banku funkcjonuje Komitet Zarządzania Ryzykami i Komitet Kredytowy, które mają rolę opiniotwórczą.

Szczegółowe zadania dotyczące organizacji procesu zarządzania ryzykami uznanymi za istotne opisane zostały w obowiązujących regulacjach w tym zakresie. W 2019r. zadania te wyglądały następująco:

Ryzyko kredytowe (w tym koncentracji, ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, detalicznych ekspozycji kredytowych)

Za obszar ryzyka kredytowego w Banku odpowiadają:
1) Prezes Zarządu w zakresie nadzoru nad pomiarem i monitorowaniem ryzyka kredytowego i analizami kredytowymi;
2) Członek Zarządu nadzorujący pion handlowy w zakresie nadzoru nad działalnością handlową (sprzedażą kredytów).

W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku uczestniczą:
Rada Nadzorcza – która:
1) w ramach pełnionego nadzoru właścicielskiego dokonuje okresowej oceny i nadzoruje wszystkie aspekty polityki zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku;
2) zatwierdza cele strategiczne w zarządzaniu ryzykiem kredytowym, zawarte w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem;
3) udziela zgody na udzielenie kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji bankowej lub poręczenia członkowi Zarządu albo Członkowi Rady Nadzorczej Banku, o której mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe.

Zarząd:
1) zatwierdza zasady zarządzania ryzykiem kredytowym;
2) wyznacza osoby odpowiedzialne za opracowanie, wprowadzenie i aktualizację zasad, o których mowa w pkt 1);
3) odpowiada za skuteczność zarządzania ryzykiem kredytowym;
4) podejmuje decyzje kredytowe;
5) akceptuje ustalenia/wyniki procesu monitoringu ekspozycji kredytowych , zgodnie z zapisami procedury dotyczącej klasyfikacji i tworzenia rezerw celowych na ryzyko związane z działalnością banków.

Komitet Zarządzania Ryzykami, który:
1) opiniuje metody pomiaru i oceny portfelowego ryzyka kredytowego;
2) opiniuje poziom limitów dla portfelowego ryzyka kredytowego;
3) monitoruje i analizuje poziom portfelowego ryzyka kredytowego występującego w Banku,
4) przygotowuje informacje zarządcze z ryzyka kredytowego dla Zarządu i Rady Nadzorczej w ramach raportu z wszystkich rodzajów ryzyka.

Komitet Kredytowy – którego członkowie, na posiedzeniach Komitetu Kredytowego, w ramach posiadanych kompetencji określonych w stosownych aktach wewnętrznych, opiniują wnioski kredytowe.

Sekcja ryzyk – będący komórką monitorującą ryzyko portfelowe, która podlega Prezesowi Zarządu wykonuje zadania związane z:
1) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem procedur kredytowych obejmujących zarządzanie wszystkimi aspektami ryzyka kredytowego, przygotowywaniem propozycji zmian procedur dla Zarządu;
2) zapewnieniem zgodności procedur ze strategią działania Banku i strategią zarządzania ryzykiem;
3) proponowaniem wysokości przyjętych limitów;
4) dokonywaniem pomiaru ryzyka;
5) sporządzaniem raportów dla Komitetu Zarządzania Ryzykami, Zarządu i Rady Nadzorczej.

Zespół monitoringu i windykacji wierzytelności - będący komórką monitorującą ryzyko pojedynczej transakcji, która podlega Prezesowi Zarządu, wykonuje zadania związane z:
1) badaniem terminowości spłat kredytów;

2) badaniem sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta;
3) badaniem adekwatności przyjętych zabezpieczeń;
4) proponowanie klasyfikacji ekspozycji do odpowiedniej grupy ryzyka wraz z rekomendacją dotyczącą tworzenia / rozwiązywania rezerw,
5) współpraca z oddziałami w zakresie przeglądu i klasyfikacji należności dokonanych przez oddział.

Zespół analiz kredytowych wykonuje zadania związane z:
1) analizą wniosków kredytowych, w tym oceną zdolności kredytowej i oceną adekwatności proponowanego zabezpieczenia;
2) przygotowaniem propozycji decyzji kredytowej.

Zespół obsługi klienta wykonuje zadania związane z:
1) pozyskiwaniem klientów;
2) gromadzeniem dokumentacji kredytowej do wniosku o kredyt;
3) weryfikacją danych o klientach;
4) przygotowaniem umów kredytowych;
5) uruchamianiem kredytów;
6) bieżącym kontaktem z klientem;

Oddziały odpowiadają w szczególności za:
1) pozyskiwanie klientów;
2) gromadzenie dokumentacji kredytowej do wniosku o kredyt (z uwzględnieniem identyfikacji podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjne);
3) weryfikację danych o klientach;
4) dokonywanie oceny zdolności i wiarygodności kredytowej, ocenę jakości i adekwatności [proponowanego zabezpieczenia i wydanie odpowiedniej rekomendacji decyzji kredytowej;
5) przygotowanie umów kredytowych;
6) uruchamianie umów kredytowych;
7) bieżący kontakt z klientem;
8) prowadzenie monitoringu pojedynczych transakcji kredytowych;
9) wykonywanie zadań związanych z restrukturyzacją i windykacją,

przy czym, w celu ograniczania ryzyka, Bank wprowadził następujące mechanizmy:
1) osoba, która przyjmuje wniosek kredytowy nie przeprowadza analizy zdolności kredytowej;
2) monitoring ekspozycji kredytowych dokonywany w oddziale wymaga akceptacji Zespołu monitoringu i windykacji wierzytelności.

Ryzyko operacyjne

Rada Nadzorcza w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym:
1) w ramach pełnionego nadzoru właścicielskiego dokonuje okresowej oceny i nadzoruje wszystkie aspekty polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku,
2) zapewnia, że Zarząd posiada wiedzę i umiejętności niezbędne do realizacji strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym w tym również weryfikuje kompetencje Zarządu w tym zakresie,
3) jest świadoma profilu ryzyka operacyjnego występującego w Banku.

Zarząd zapewnia skuteczność systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym poprzez jego regularne przeglądy, a zwłaszcza:
1) odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii i zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz dokonywanie ich regularnych przeglądów,

2) zapewnia odpowiednie warunki organizacyjne i techniczne oraz zasoby odpowiadające bieżącym i przyszłym wymaganiom Banku,
3) zapewnia funkcjonowanie systemu zarządzania zasobami ludzkimi,
4) zapewnia funkcjonowanie kultury organizacyjnej, w której nacisk położony jest na efektywne zarządzanie ryzykiem operacyjnym, przestrzeganie procedur oraz stosowanie ustalonych reguł postępowania, w tym nienarażanie Banku na utratę reputacji,
5) odpowiada za oszacowanie i utrzymywanie ryzyka operacyjnego na określonym poziomie,
6) odpowiada za realizację procesu kontroli ryzyka operacyjnego nadzorując zakres i częstotliwość kontroli wewnętrznej w celu zapewnienia jej adekwatności do profilu ryzyka operacyjnego Banku.

Jednostki organizacyjne w zakresie wykonywanych zadań:
1) we współpracy z Sekcją ryzyk identyfikują i oceniają ryzyko operacyjne powstające we wszystkich produktach, procesach oraz systemach występujących w danej jednostce i komórce organizacyjnej,
2) we współpracy z Sekcją ryzyk wykonują pogłębioną analizę ryzyka występującego w procesach kluczowych i krytycznych procesach biznesowych,
3) podejmują działania zmierzające do minimalizowania ryzyka operacyjnego w ramach nadzorowanych produktów, procesów i systemów,
4) monitorują poziom ryzyka operacyjnego,
5) bieżąco zarządzają ryzykiem operacyjnym,
6) udostępniają dane niezbędne do badania KRI,
7) identyfikują, oceniają i rejestrują zdarzenia i straty operacyjne oraz ich skutki,
8) przygotowują dla Sekcji ryzyk dane niezbędne do sporządzania okresowych informacji z obszaru ryzyka operacyjnego,
9) realizują postanowienia zawarte w planach utrzymania ciągłości działania.

Sekcja ryzyk jest odpowiedzialna za monitorowanie ryzyka operacyjnego oraz koordynowanie wykonywanych w Banku zadań z zakresu tego ryzyka.

Sekcja ryzyk odpowiada za:
1) opracowanie i wdrożenie wewnętrznych metod oceny ryzyka operacyjnego,
2) monitorowanie procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku,
3) dokonanie wstępnego pomiaru (ceny) poziomu narażenia Banku na ryzyko operacyjne (w skali całego Banku),
4) gromadzenie danych o zidentyfikowanym ryzyku,
5) gromadzenie danych i raportów o zdarzeniach i stratach operacyjnych,
6) analizę, monitorowanie i raportowanie KRI.

Ponadto Sekcja ryzyk w ramach swoich obowiązków:
1) przygotowuje raporty z zakresu ryzyka operacyjnego dla Zarządu, Rady Nadzorczej, Komitetu oraz (w razie potrzeby) dla innych komitetów, zespołów, czy jednostek organizacyjnych Banku,
2) wspomaga jednostki organizacyjne Banku w organizowaniu procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym,
3) monitoruje przepisy zewnętrzne związane z zarządzaniem ryzykiem operacyjnym,
4) czuwa nad aktualizacją regulacji wewnętrznych związanych z zarządzaniem ryzykiem operacyjnym w Banku.

W celu zapewnienia efektywnego zarządzania ryzykiem operacyjnym Zarząd powołuje Komitet Zarządzania Ryzykami. Komitet pełni funkcje analityczne, doradcze i wspomagające w stosunku do Zarządu w obszarze zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Komitet jest odpowiedzialny za ograniczanie ryzyka operacyjnego, w szczególności poprzez:

1) inicjowanie oraz koordynowanie działania w zakresie identyfikacji, pomiaru i monitorowania ryzyka operacyjnego;
2) nadzorowanie działań zmierzających do utrzymania ryzyka operacyjnego na akceptowalnym poziomie.

Komitet analizuje i ocenia zawartość otrzymanych informacji, a w przypadku podwyższonego poziomu ryzyka formułuje rekomendacje dla Zarządu, niezbędne do prawidłowego zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku.

Ryzyko płynności

Za obszar ryzyka płynności w Banku odpowiada:
1) Członek Zarządu – w zakresie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem płynności;
2) Prezes Zarządu w zakresie nadzoru nad pomiarem i monitorowaniem ryzyka płynności.

W procesie zarządzania ryzykiem płynności w banku uczestniczą:
Rada Nadzorcza, która:
1) w ramach pełnionego nadzoru dokonuje okresowej oceny i nadzoruje wszystkie aspekty polityki zarządzania ryzykiem płynności w Banku;
2) zatwierdza cele strategiczne w zarządzaniu ryzykiem płynności, zawarte w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem;
3) ocenia adekwatności i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem płynności na podstawie okresowej, syntetycznej informacji na temat poziomu ryzyka, na jakie narażony jest Bank;
4) zatwierdza scenariuszowe plany awaryjne płynności.

Zarząd:
1) zapewnia skuteczne działanie systemu zarządzania ryzykiem płynności;
2) zatwierdza zasady zarządzania ryzykiem płynności;
3) wyznacza osoby odpowiedzialne za opracowanie, wprowadzenie i aktualizację zasad zarządzania ryzykiem płynności;
4) odpowiada za utrzymanie ryzyka płynności na poziomie nie przekraczającym poziomu akceptowalnego przez Radę Nadzorczą wyrażonego apetytem i tolerancją na ryzyko.

Komitet Zarządzania Ryzykami, który:
1) opiniuje procedurę płynności;
2) opiniuje poziom limitów;
3) ocenia poziom ryzyka płynności Banku;
4) przygotowuje informacje zarządcze z ryzyka płynności dla Zarządu i Rady Nadzorczej w ramach raportu z wszystkich rodzajów ryzyka;
5) koordynuje działania w zakresie zarządzania ryzykiem płynności, jak i innymi ryzykami finansowymi (ryzykiem kredytowym, stopy procentowej) oraz pozostałymi ryzykami (np. ryzykiem operacyjnym).

Sekcja ryzyk – będąca komórka monitorującą ryzyko płynności, która podlega Prezesowi Zarządu, wykonująca zadania związane z:
1) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem zasad zarządzania ryzykiem płynności oraz przygotowaniem propozycji zmian zasad dla Zarządu, w tym weryfikowaniem i aktualizowaniem metod pomiaru ryzyka płynności oraz poziomu limitów;
2) zapewnieniem zgodności zasad zarządzania ryzykiem płynności ze strategia działania Banu i strategia zarządzania ryzykiem;
3) proponowaniem wysokości przyjętych limitów;
4) dokonywaniem pomiaru i monitorowaniem poziomu ryzyka, w tym płynności średnio i długoterminowej, przeprowadzaniem testów warunków skrajnych, pogłębioną analiza płynności długoterminowej;
5) analizą wskaźników służących ocenie poziomu ryzyka płynności;

6) monitorowaniem stopnia wykorzystania limitów;
7) wyznaczaniem wskaźników LCR i wewnętrznego NSFR;
8) oceną nowych produktów bankowych w zakresie potencjalnego wpływu na ryzyko płynności;
9) opracowywanie scenariuszowych sytuacji kryzysowych;
10) sporządzaniem raportów dla Komitetu, Zarządu i Rady Nadzorczej.

Główny Księgowy, będący osoba zarządzająca ryzykiem płynności, która podlega członkowi Zarządu, wykonujący zadania związane z optymalnym zarządzaniem środkami Banku oraz wywiązywaniem się Banku z zawartych umów, w tym zagospodarowaniem nadwyżek środków.

Pracownik Sekcji finansowo – księgowej i sprawozdawczości wykonujący zadania związane z wyznaczaniem nadzorczych miar płynności.

Pozostałe komórki lub osoby odpowiedzialne za:
1) kontrolę i utrzymywanie limitów kasowych;
2) sporządzanie wykazu kredytów do ewentualnej odsprzedaży na potrzeby planu awaryjnego;
3) przekazywanie informacji niezbędnych do sporządzania prognozy przepływów pieniężnych.

Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej

Za obszar ryzyka stopy procentowej w Banku odpowiadają:
1) Prezes Zarządu w zakresie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem stopy procentowej, w tym nad: identyfikacją, pomiarem, monitorowaniem i sprawozdawaniem ryzyka stopy procentowej;
2) Członek Zarządu ds. finansowych w zakresie nadzoru nad operacyjnym zarządzaniem ryzykiem stopy procentowej, nadzorujący komórkę zarządzania „wolnymi środkami".

W procesie zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku uczestniczą:

Rada Nadzorcza – która:
1) w ramach pełnionego nadzoru właścicielskiego dokonuje okresowej oceny i nadzoruje wszystkie aspekty polityki zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku;
2) zatwierdza cele strategiczne w zarządzaniu ryzykiem stopy procentowej, zawarte w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem;
3) ocenia adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem stopy procentowej na podstawie okresowej, syntetycznej informacji na temat poziomu ryzyka, na jakie narażony jest Bank.

Zarząd:
1) zapewnia skuteczne działanie systemu zarządzania ryzykiem stopy procentowej;
2) zatwierdza zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej;
3) wyznacza osoby odpowiedzialne za opracowanie, wprowadzenie i aktualizację zasad, o których mowa w pkt 2;
4) odpowiada za utrzymanie ryzyka stopy procentowej na poziomie nie przekraczającym poziomu akceptowalnego przez Radę Nadzorczą;
5) podejmuje decyzje w zakresie ustalania oprocentowania oferowanych produktów bankowych.

Komitet Zarządzania Ryzykami, który:
1) opiniuje niniejszą procedurę;
2) opiniuje poziom limitów;
3) identyfikuje potrzeby zmian w polityce zarządzania ryzykiem stopy procentowej Banku;
4) ocenia poziom ryzyka stopy procentowej Banku i wydaje rekomendacje Zarządowi.

Sekcja ryzyk – będąca komórką monitorującą ryzyko stopy procentowej, która podlega Prezesowi Zarządu, wykonująca zadania związane z:

1) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem niniejszej procedury oraz przygotowywaniem propozycji zmian procedury dla Zarządu, w tym weryfikowaniem i aktualizowaniem metod pomiaru ryzyka stopy procentowej oraz poziomu limitów;
2) zapewnieniem zgodności niniejszej procedury ze strategią działania Banku i strategią zarządzania ryzykiem;
3) proponowaniem wysokości przyjętych limitów;
4) dokonywaniem pomiaru i monitorowaniem poziomu ryzyka, przeprowadzaniem testów warunków skrajnych;
5) analizą wskaźników służących ocenie poziomu ryzyka stopy procentowej;
6) monitorowaniem stopnia wykorzystania limitów;
7) oceną nowych produktów bankowych w zakresie potencjalnego wpływu na ryzyko stopy procentowej;
8) sporządzaniem raportów dla Komitetu Zarządzania Ryzykami, Zarządu i Rady Nadzorczej.

Główny księgowy – będący komórką zarządzającą ryzykiem stopy procentowej, która podlega członkowi Zarządu ds. finansowych, wykonujący zadania związane z kształtowaniem poziomu pozycji bilansowych wrażliwych na zmiany stóp procentowych w ramach zagospodarowywania nadwyżek środków Banku.

Ryzyko kapitałowe:

Rada Nadzorcza:

1) zatwierdza procedury wewnętrzne Banku dotyczące procesu zarządzania i planowania kapitałowego, w tym szacowania kapitału wewnętrznego;
2) sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania decyzji ze strategią zarządzania i planowania kapitałowego;
3) ocenia, czy działania Zarządu w zakresie zarządzania kapitałowego są skuteczne i zgodne z polityką Rady Nadzorczej.

Zarząd:

1) odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację procedury w zakresie zarządzania i planowania kapitałowego, w tym wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko i szacowania kapitału wewnętrznego;
2) wprowadza podział realizowanych w Banku zadań w zakresie zarządzania ryzykiem kapitałowym;
3) przekazuje Radzie Nadzorczej Banku okresową informację na temat wielkości funduszy własnych oraz wielkości wymogów kapitałowych przypadających na istotne rodzaje ryzyka;
4) podejmuje czynności mające na celu zapewnienie odpowiedniej wielkości funduszy własnych do skali działania Banku i ponoszonego ryzyka.

Komitet Zarządzania Ryzykami:

1) wskazuje na rozwiązania zmierzające do efektywnego wykorzystania funduszy własnych;
2) opiniuje propozycje regulacji w zakresie ryzyka kapitałowego;
3) opracowuje propozycje zmierzające do odpowiedniego alokowania funduszy własnych;
4) wskazuje na sposoby ograniczania ryzyka w przypadku pojawienia się zagrożeń związanych z brakiem adekwatności kapitałowej Banku.

Sekcja ryzyk:

1) monitoruje poziom funduszy własnych, identyfikuje potrzeby kapitałowe;
2) ocenia stopień pokrycia funduszami różnych rodzajów ryzyka bankowego;

3) opracowuje informację zarządczą z zakresu łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko, poziomu współczynników kapitałowych, kapitału wewnętrznego i poziomu wewnętrznego współczynnika kapitałowego;
4) opracowuje propozycje aktualizacji procedury w zakresie zarządzania i planowania kapitałowego, w tym wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko i szacowania kapitału wewnętrznego;
5) monitoruje poziom adekwatności kapitałowej;
6) wskazuje na sposoby ograniczania ryzyka w przypadku pojawienia się zagrożeń związanych z brakiem adekwatności kapitałowej Banku.

Sekcja finansowo – księgowa i sprawozdawczości:
1) gromadzi dane finansowe, potrzebne do monitorowania adekwatności kapitałowej Banku;
2) opracowuje sprawozdania z zakresu łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko i poziomów współczynników kapitałowych;
3) wskazuje na sposoby ograniczania ryzyka w przypadku pojawienia się zagrożeń związanych z brakiem adekwatności kapitałowej Banku;
4) może wnosić propozycje zmian do procedur wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko i szacowania kapitału wewnętrznego, w wypadku zaistnienia sytuacji specyficznej, której dotychczasowe procedury nie obejmowały.

Główny księgowy:
1) opracowuje informację zarządczą z zakresu MREL (w ramach analizy planu finansowego).

Ryzyko braku zgodności:

Rada Nadzorcza w procesie zarządzania ryzykiem braku zgodności:
1) nadzoruje wykonywanie przez Zarząd obowiązków dotyczących zapewniania zgodności zarówno w ramach funkcji kontroli, jak i zarządzania ryzykiem braku zgodności;
2) zatwierdza zasady zarzadzania ryzykiem braku zgodności;
3) co najmniej raz w roku ocenia efektywność zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank, w oparciu o okresowe raporty stanowiska ryzyka braku zgodności oraz informacje od Zarządu;
4) informuje Spółdzielnię o wynikach oceny, o której mowa w pkt. 3).

Zarząd w procesie zarządzania ryzykiem braku zgodności:
1) odpowiada za efektywne zarządzanie w Banku ryzykiem braku zgodności, w tym za ustanowienie stałego i skutecznie działającego stanowiska ryzyka braku zgodności, organizację procesu zarządzania ryzykiem oraz nadzór nad jego funkcjonowaniem;
2) odpowiada za opracowanie, przyjęcie i wdrożenie oraz zapewnienie przestrzegania niniejszych zasad;
3) odpowiada za składanie sprawozdań Radzie Nadzorczej w sprawie zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności;
4) w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w stosowaniu niniejszych zasad podejmuje środki naprawcze lub dyscyplinujące.

W Banku rolę stanowiska ryzyka braku zgodności pełni Stanowisko kontroli wewnętrznej i ryzyka braku zgodności, które w ramach przypisanych zadań wykonuje również zadania związane z kontrolą wewnętrzną.
Celem działania stanowiska ryzyka braku zgodności jest zapewnienie zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi, a także normami etycznego postępowania.

Do zadań stanowiska ryzyka braku zgodności należy:
1) sporządzanie na potrzeby Zarządu i Rady Nadzorczej informacji dotyczących stopnia efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności, zmian w poziomie ryzyka;
2) przedstawianie Zarządowi propozycji działań, które będą miały na celu minimalizowanie powstałego ryzyka braku zgodności i ograniczanie występowania takich naruszeń przepisów prawa i norm postępowania w przyszłości;
3) bieżące informowanie Zarządu o przypadkach występowania istotnych naruszeń compliance;
4) monitorowanie na bieżąco zmian w zewnętrznych przepisach prawa; informowanie pracowników Banku, w sposób ogólnie dostępny o zaistniałych zmianach w zewnętrznych przepisach prawa;
5) opiniowanie nowych produktów lub procesów pod kątem ryzyka ewentualnego wystąpienia zdarzeń compliance;
6) opiniowanie procedur wewnętrznych lub wzorów umów, pod kątem ich zgodności z zewnętrznymi przepisami prawa oraz występowania ewentualnych zapisów, które mogłyby wygenerować naruszenie compliance (z wyjątkiem wzorów przygotowywanych przez Spółdzielnię lub Bank Zrzeszający);
7) opiniowanie materiałów reklamowych Banku (z wyjątkiem materiałów przygotowywanych przez Bank Zrzeszający);
8) monitorowanie terminowości i zakresu aktualizacji procedur wewnętrznych; informowanie pracowników Banku, w sposób ogólnie dostępny, o zaistniałych zmianach w procedurach wewnętrznych;
9) monitorowanie realizacji zaleceń wydanych przez podmioty zewnętrzne, w tym przez Komisję Nadzoru Finansowego oraz Spółdzielnię;
10) monitorowanie realizacji zaleceń wydanych przez Prezesa Zarządu w wyniku kontroli wewnętrznych;
11) projektowanie, wprowadzanie i stosowanie procedur i metodyk zarządzania ryzykiem braku zgodności;
12) kształtowanie świadomości istnienia ryzyka braku zgodności wśród pracowników Banku.

3. Zakres i rodzaj systemów raportowania i pomiaru ryzyka

Ryzyko kredytowe

Bank zarządza ryzykiem kredytowym w dwóch aspektach:
1) ryzyka pojedynczej transakcji;
2) ryzyka portfela kredytowego.

Ryzyko pojedynczej transakcji zależy od kwoty ekspozycji kredytowej i prawdopodobieństwa braku jej spłaty.

Ryzyko portfela kredytowego zależne jest od:
1) ryzyka pojedynczych kredytów i powiązań między pojedynczymi kredytobiorcami - im mniejsza jest ta wzajemna zależność, tym mniejsze jest ryzyko wystąpienia sytuacji, w której czynniki powodujące niespłacenie jednego kredytu będą również wpływały na niespłacenie innych kredytów przez kredytobiorców;
2) ryzyka zaangażowania w tę samą branżę gospodarki lub wobec klientów prowadzących tę samą działalność lub dokonujących obrotu tymi samymi towarami;
3) ryzyka zaangażowania zabezpieczonego tym samym rodzajem zabezpieczenia lub zabezpieczonego przez tego samego dostawcę zabezpieczenia;
4) ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe.

Na proces zarządzania ryzykiem pojedynczej transakcji składa się:

1) w ramach operacyjnego zarządzania ryzykiem:
   a) pozyskanie klienta i zgromadzenie dokumentacji do wniosku kredytowego,
   b) podjęcie decyzji kredytowej, zawarcie umowy i uruchomienie kredytu;
2) w ramach identyfikacji ryzyka w związku z udzieleniem kredytu:
   a) ocena zdolności kredytowej i jakości zaproponowanego zabezpieczenia,
   b) wydanie propozycji podjęcia decyzji kredytowej,
3) w ramach pomiaru i monitorowania ryzyka kredytowego:
   a) badanie terminowości spłat zaangażowań klientów wobec Banku,
   b) ocena sytuacji ekonomiczno-finansowej klientów i ewentualne stwierdzenie zagrożeń terminowej obsługi kredytu wraz z odsetkami,
   c) wycena ekspozycji kredytowej, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków poprzez utworzenie rezerw celowych dla ekspozycji zaliczonych do wyższej niż „normalna" kategorii ryzyka,
   d) badanie przestrzegania limitów jednostkowych na ekspozycje kredytowe;
   e) ocena adekwatności przyjętych zabezpieczeń.

Na proces zarządzania ryzykiem portfela kredytowego składa się:

1) opracowanie polityki kredytowej Banku, w tym określenie docelowych grup klientów i oferowanych produktów;
2) ustalenie pożądanej struktury portfela kredytowego;
3) zapewnienie odpowiedniego poziomu dywersyfikacji ryzyka kredytowego;
4) wprowadzanie mechanizmów ograniczających ryzyko kredytowe w tych obszarach, w których posiadanie przez Bank nadmiernych koncentracji (podmiotowych, branżowych) wynika ze specyfiki prowadzonej działalności;
5) identyfikacja i pomiar ryzyka poprzez:
   a) ocenę struktury podmiotowej, rodzajowej i jakościowej portfela kredytowego,
   b) ocenę poziomu wskaźnika kredytów zagrożonych,
   c) ocenę wielkości salda rezerw celowych i odpisów aktualizacyjnych,
   d) ocenę stopnia pokrycia rezerwami celowymi kredytów zagrożonych,
   e) ocenę poziomu zabezpieczeń,
   f) monitorowania kredytów zagrożonych, ich struktury, czynników ryzyka,
   g) analizę ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe,
   h) analizę ryzyka kredytowego z tytułu koncentracji,
   i) ocenę skali stosowanych odstępstw od warunków kredytowania i ich wpływu na ryzyko,
   j) przeprowadzaniu testów warunków skrajnych;
6) monitorowanie i kontrolę stopnia wykorzystania wprowadzonych limitów;
7) monitorowanie skuteczności działań windykacyjnych oraz restrukturyzacyjnych;
8) ustalenie adekwatnego do potrzeb systemu informacji zarządczej;
9) stosowanie odpowiednich mechanizmów kontrolnych poprzez:
   a) opracowanie i przyjęcie do stosowania procedur służących zarządzaniu ryzykiem wynikającym z określonych portfeli kredytowych, w tym dotyczących: zarządzania ryzykiem koncentracji, zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, zarządzania ryzykiem ekspozycji detalicznych,
   b) stosowanie limitów koncentracji zaangażowań,
   c) badanie stopnia przestrzegania wprowadzonych limitów i standardów postępowania (funkcja kontroli).

Raporty z zakresu ryzyka kredytowego pozwalają Bankowi na:

1) ocenę profilu ryzyka kredytowego;
2) monitorowanie z odpowiednią częstotliwością poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów;
3) kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka kredytowego;
4) ocenę skutków podejmowanych decyzji;
5) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka;
6) kontrolowanie wyników procesu dochodzenia roszczeń z tytułu zabezpieczenia spłaty kredytu;
7) kontrolę występujących w Banku skali odstępstw od przyjętych standardów kredytowania.

W celu zapewnienia odpowiedniej efektywności przekazywanej informacji zarządczej zakres poszczególnych raportów oraz ich częstotliwość zostały dostosowane do odbiorców oraz celów, którym mają służyć.
W zakresie ryzyka kredytowego w Banku sporządzane są następujące raporty:
1) Analiza ryzyka kredytowego, obejmująca swoim zakresem:
   a) ekspozycje banku na ryzyko kredytowe – ogółem,
   b) analizę ekspozycji na ryzyko kredytowe według klas ryzyka,
   c) analizę produktowa portfela kredytowego,
   d) analizę portfela papierów wartościowych,
   e) analizę aktywów trwałych,
   f) analizę zobowiązań pozabilansowych udzielonych,
   g) analizę struktury i koncentracji branżowej portfela kredytowego,
   h) analizę struktury zabezpieczeń prawnych otrzymanych,
   i) analizę znaczących i dużych zaangażowań oraz zaangażowań wobec klientów powiązanych z Bankiem,
   j) adekwatność kapitałową,
   k) analizę wskaźnikową portfela kredytowego,
   l) kontrolę przestrzegania limitów ostrożnościowych,
   m) prognozę kształtowania się adekwatności kapitałowej,
   n) testy warunków skrajnych,
   o) analizę detalicznych ekspozycji kredytowych wg wartości nominalnej,
   p) analizę detalicznych ekspozycji kredytowych wg klas ryzyka.

Analiza ryzyka kredytowego sporządzana jest przez Sekcję ryzyk w cyklach miesięcznych dla Komitetu Zarządzania Ryzykami i Zarządu.
2) Analiza ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, obejmująca swoim zakresem:
   a) analizę ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie według klas ryzyka,
   b) analizę podmiotową ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,
   c) analizę produktowa ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,
   d) analizę ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w sytuacji normalnej i pod obserwacją według pierwotnych terminów zapadalności,
   e) analizę wskaźnikową ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,
   f) kontrolę przestrzegania ustanowionych limitów ostrożnościowych,
   g) test warunków skrajnych badający wpływ czynników ze środowiska wewnętrznego i otoczenia zewnętrznego banku, w tym w szczególności warunków makroekonomicznych dotyczący EKZH (kwartalnie).

Analiza ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie sporządzana jest przez Sekcję ryzyk dla Komitetu Zarządzania Ryzykami i Zarządu w cyklach miesięcznych.
3) Raport dotyczący eskpozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, sporządzany przez Sekcję ryzyk dla Zarządu w cyklach rocznych, obejmujący swoim zakresem

wszystkie ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie, z uwzględnieniem wartości ekspozycji, wartości zabezpieczenia, wskaźnika LtV,

4) Testy warunków skrajnych z zakresu ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, w szczególności:
   a) test określający wpływ na jakość portfela EKZH wzrostu oprocentowania o 400 p.b. oraz określający adekwatność przyjętego przez Bank maksymalnego poziomu wskaźnika LtV,
   b) test określający wpływ spadku rynkowych cen nieruchomości o 20% na wskaźnik LtV EKZH oraz potencjalny wpływ na jakość portfela EKZH,
   c) test określający adekwatność przyjętego przez Bank maksymalnego wskaźnika DtI przy wzroście oprocentowania o 400 p.b.,
   d) test dotyczący detalicznych ekspozycji kredytowych przy założeniu wzrostu oprocentowania o 200 p.bp.

W/w testy sporządzane są przez Sekcję ryzyk raz w roku dla Zarządu i Komitetu Zarządzania Ryzykami.

5) Informacja o przeprowadzonym monitoringu w poszczególnych oddziałach i zakwalifikowaniu eskpozycji kredytowych do odpowiedniej grupy ryzyka sporządzana przez Zespół monitoringu i windykacji wierzytelności dla Prezesa Zarządu w cyklach rocznych, w zakresie ekspozycji dotyczących centrali, w zakresie ekspozycji dotyczących centrali, dwa razy w roku – w zakresie ekspozycji dotyczących oddziałów.

Ponadto poziom ryzyka kredytowego raportowany jest w cyklach kwartalnych w ramach zbiorczego raportu: Oceny realizacji założeń strategii i zasad zarządzania ryzykami, Informacji dla Zarządu i Rady Nadzorczej Banku, sporządzanej przez Komitet Zarządzania Ryzykami.

Ryzyko operacyjne

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku obejmuje:

1) identyfikację procesów, a w ich ramach:
   a) krytycznych procesów biznesowych,
   b) procesów kluczowych,
2) identyfikację ryzyka,
3) pomiar i ocenę ryzyka,
4) stosowanie narzędzi redukcji ryzyka,
5) monitorowanie ryzyka, w tym:
   a) raportowanie zdarzeń operacyjnych,
   b) raportowanie strat operacyjnych,
   c) monitorowanie limitów nałożonych na poziom KRI.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym odnosi się do:

1) struktury organizacyjnej Banku oraz jej adekwatności do realizacji strategicznych celów Banku,
2) czynności wykonywanych przez pracowników Banku,
3) adekwatności kwalifikacji pracowników oraz ich rozwoju w zależności od potrzeb Banku,
4) zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy,
5) przeciwdziałania dyskryminacji pracowników m.in. ze względu na wiek, płeć, przekonania, przynależność do partii politycznej, organizacji i związków zawodowych,
6) ubezpieczeń oraz odszkodowań,
7) zapobiegania działalności przestępczej pracowników, klientów oraz innych osób na szkodę Banku,

8) zgodności działań Banku z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa,
9) procesów realizowanych przez kanały dystrybucji produktów (tradycyjne jak i elektroniczne) wykorzystywane przez Bank,
10) bezpieczeństwa fizycznego i informatycznego Banku,
11) postępowania w sytuacjach zagrożenia bieżącego funkcjonowania Banku,
12) zdarzeń, których skutki dotykają Bank, natomiast ich przyczyny znajdują się poza jego bezpośrednią kontrolą,
13) usług świadczonych w ramach współpracy Banku z kontrahentami na podstawie umów o wykonywanie czynności należących do zakresu działania Banku oraz innych umów,
14) adekwatności polityki i praktyki ubezpieczeniowej Banku w relacji do ponoszonego ryzyka,
15) nowych i istniejących produktów, projektów oraz procesów.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym jest adekwatne do poziomu generowanego ryzyka oraz uwzględnia:
1) specyfikę i złożoność wykonywanych czynności generujących ryzyko operacyjne,
2) realizowane procesy biznesowe,
3) rozproszenie geograficzne jednostek organizacyjnych Banku,
4) liczbę oraz wartość dokonywanych i przetwarzanych transakcji,
5) funkcjonowanie systemów informatycznych,
6) posiadane mechanizmy kontroli i ochrony.

Bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym polega na:
1) zapobieganiu zdarzeniom operacyjnym powstającym w bieżącej działalności Banku, w procesach wewnętrznych oraz systemach przy zastosowaniu instrumentów kontrolnych adekwatnych do skali generowanego ryzyka,
2) podejmowaniu działań zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zagrożeń w przypadku przekroczenia akceptowanego poziomu,
3) likwidowaniu negatywnych skutków zdarzeń operacyjnych,
4) rejestrowaniu danych o zdarzeniach operacyjnych i poniesionych stratach operacyjnych.

Do skutecznej identyfikacji i pomiaru ryzyka Bank wykorzystuje następujące narzędzia identyfikacji czynników ryzyka:
1) rejestr zdarzeń i strat operacyjnych,
2) rejestr skarg i reklamacji klientów Banku,
3) wyniki testów (planów ciągłości działania, planów awaryjnych),
4) dokumenty z audytu wewnętrznego i zewnętrznego,
5) inne materiały kontroli wewnętrznej.

Do pomiaru ryzyka operacyjnego wykorzystywane są także:
1) wyniki samooceny ryzyka operacyjnego,
2) kluczowe wskaźniki ryzyka (KRI).

Pomiar ryzyka operacyjnego przeprowadzany jest z wykorzystaniem:
1) wyników procesu samooceny ryzyka operacyjnego, w tym analizy mapy ryzyka oraz mapy procesów realizowanych przez Bank,
2) wyników kontroli wewnętrznej funkcjonalnej,
3) wyników audytu wewnętrznego,
4) zgromadzonych w bazach danych o zdarzeniach operacyjnych,
5) analizy limitów, KRI.

Poziom ryzyka operacyjnego jest monitorowany i raportowany zgodnie z obowiązującym w Banku systemem informacji zarządczej. W zakresie ryzyka operacyjnego sporządzane są następujące raporty:

1) Informacja dla Komitetu Zarządzania Ryzykami o poziomie ryzyka operacyjnego – sporządzana przez Sekcję ryzyk w cyklach miesięcznych, obejmująca swoim zakresem:
   a) analizę zdarzeń ryzyka operacyjnego,
   b) analizę raportu incydentów i strat,
   c) wskaźniki KRI,
   d) test warunków skrajnych,
   e) mapy zdarzeń i strat operacyjnych,
   f) rejestry zdarzeń i strat ryzyka operacyjnego (w tym straty rzeczywiste, potencjalne i utracone korzyści).

   Informacja o poziomie ryzyka operacyjnego obejmuje swoim zakresem obszar ryzyka teleinformatycznego, ryzyka braku zgodności i ryzyka danych osobowych.
2) Wyniki samooceny ryzyka operacyjnego – raport sporządzany przez Sekcję ryzyk dla Komitetu Zarządzania Ryzykami w cyklach rocznych, obejmujący swoim zakresem:
   a) opisy jednostek organizacyjnych,
   b) wykaz procesów i właścicieli procesów,
   c) wykaz procesów krytycznych,
   d) wykaz oszacowanych ryzyk (potencjalnych zdarzeń) wraz z oceną potencjalnych strat i prawdopodobieństwa ich wystąpienia dla wszystkich jednostek organizacyjnych Banku,
   e) mapy ryzyka,
   f) ocenę ryzyka teleinformatycznego.

   Weryfikacja samooceny odbywa się w cyklach kwartalnych i jest sporządzana przez Sekcją ryzyka dla Komitetu Zarządzania Ryzykami.

Ponadto poziom ryzyka operacyjnego raportowany jest w cyklach kwartalnych w ramach zbiorczego raportu: Oceny realizacji założeń strategii i zasad zarządzania ryzykami, Informacji dla Zarządu i Rady Nadzorczej Banku, sporządzanej przez Komitet Zarządzania Ryzykami.

Ryzyko płynności

W ramach zarządzania płynnością krótkoterminową Bank wyróżnia:
1) zarządzanie stanem gotówki w kasach i skarbcu;
2) zarządzanie stanem środków na rachunku bieżącym Banku.

Na proces zarządzania płynnością średnio i długoterminową głownie składają się:
1) lokowanie nadwyżek środków przez komórkę zarządzającą na okresy płatności dłuższe niż 30 dni;
2) podejmowane przez Zarząd Banku decyzje dotyczące charakterystyki poszczególnych produktów kredytowych i depozytowych w zakresie terminów płatności tych produktów;
3) podejmowane przez Zarząd Banku decyzje dotyczące inwestycji kapitałowych lub dotyczące zakupu składników majątku trwałego;
4) pomiar płynności średnio- i długoterminowej.

Raporty z zakresu ryzyka płynności pozwalają Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:
1) monitorowanie z odpowiednią częstotliwością poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów;
2) kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka płynności;
3) ocenę skutków podejmowanych decyzji;
4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

System informacji zarządczej z zakresu ryzyka płynności zawiera m.in. dane na temat:
1) struktury i stabilności źródeł finansowania działalności Banku, ze szczególnym uwzględnieniem depozytów;

2) stopnia niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych;
3) wpływu pozycji pozabilansowych na poziom ryzyka płynności;
4) poziomu aktywów nieobciążonych;
5) analizy wskaźników płynności;
6) ryzyka związanego z płynnością długoterminową;
7) wyników testów warunków skrajnych;
8) stopnia przestrzegania limitów.

Zgodnie z funkcjonującym w Banku systemem informacji zarządczej z ryzyka płynności sporządzane są następujące raporty:

1) analiza ryzyka płynności sporządzana przez Sekcję ryzyk obejmuje w szczególności następujące elementy:
   a) źródła finansowana działalności Banku;
   b) strukturę i stabilność depozytów;
   c) analizę zrywalności i odnawialności depozytów;
   d) analizę największych deponentów oraz depozyty osób wewnętrznych w bazie depozytowej;
   e) analizę zobowiązań pozabilansowych udzielonych;
   f) alternatywne źródła finansowania;
   g) stopień niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych – lukę płynności;
   h) wskaźniki wczesnego ostrzegania;
   i) analizę wskaźników i limitów;
   j) analizę nadzorczych miar płynności i LCR;
   k) testy warunków skrajnych.

Analiza ryzyka płynności sporządzana jest w cyklach miesięcznych dla Komitetu Zarządzania Ryzykami.

2) Kalkulacja nadzorczych miar płynności – sporządzana codziennie przez pracownika Sekcji finansowo – księgowej i sprawozdawczości najmującego się sprawozdawczością i przekazywana Głównemu Księgowemu. Nadzorcze miary płynności wg stanu na dzień kończący miesiąc przekazywane są także do Sekcji ryzyk.

Ponadto poziom ryzyka płynności raportowany jest w cyklach kwartalnych w ramach zbiorczego raportu: Oceny realizacji założeń strategii i zasad zarządzania ryzykami, Informacji dla Zarządu i Rady Nadzorczej Banku, sporządzanej przez Komitet Zarządzania Ryzykami.

Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej

Pomiar ryzyka stopy procentowej obejmuje wszystkie pozycje wrażliwe na zmianę stopy procentowej.

Bank mierzy ryzyko stopy procentowej dla dwóch istotnych rodzajów tego ryzyka:

1) przeszacowania wynikającego z niedopasowania terminów przeszacowania pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
2) bazowego spowodowanego niedoskonałą korelacją zmian stóp referencyjnych.

Do pomiaru narażenia na ryzyko stopy procentowej Bank wykorzystuje następujące metody:

1) lukę przeszacowania;
2) metodę wyniku odsetkowego;
3) metodę zaktualizowanej wartości ekonomicznej;
4) analizę wskaźników ekonomicznych związanych z ryzykiem stopy procentowej.

Analiza luki przeszacowania stanowi narzędzie, które polega na zestawieniu wszystkich aktywów i pasywów wrażliwych w zdefiniowanych przez Bank przedziałach przeszacowania

uwzględniających pierwszy możliwy termin zmiany stóp procentowych. Bank dokonuje tego zestawienia w podziale na poszczególne stawki referencyjne. Wielkość występujących niedopasowań (luk) w poszczególnych przedziałach przeszacowania pozwala na identyfikację ryzyka przeszacowania. Budowa osobnej luki dla każdej stawki referencyjnej pozwala również na identyfikację ryzyka bazowego. Analiza luki przeszacowania jest pomiarem statycznym, wynikającym z przyjętego założenia, że bilans i terminy przeszacowania na datę analizy nie zmienią się w przyszłości.
Metoda wyniku odsetkowego pozwala na oszacowanie zmian w wyniku odsetkowym dla pozycji o terminach przeszacowania do 12 miesięcy. Zmianę wyniku odsetkowego wyznacza się jako iloczyn wielkości luki w danym przedziale przeszacowania oraz założonej skali zmiany stopy procentowej z jednoczesnym uwzględnieniem czasu trwania danej luki oraz mnożników występujących w multiplikatywanych formułach oprocentowania.
Metoda zaktualizowanej wartości ekonomicznej pozwala na ocenę w jakim stopniu zmiana stóp procentowych wpływa na zmianę wartości ekonomicznej Banku. Podstawą do zastosowania tej metody jest zestawienie przepływów pieniężnych według terminów przeszacowania / płatności aktywów i pasywów wrażliwych. Na tej podstawie Bank wylicza zaktualizowane / zdyskontowane wartości luk dla poszczególnych przedziałów przeszacowania. Wartość ekonomiczną Banku stanowi suma zaktualizowanych / zdyskontowanych luk dla poszczególnych przedziałów przeszacowania
Elementem wspierającym ocenę poziomu ryzyka stopy procentowej oraz pozwalającym na obserwację trendów i czynników ryzyka jest analiza podstawowych wskaźników ekonomicznych z zakresu oceny ryzyka stopy procentowej.
Bank do analizy stosuje następujące wskaźniki:
1) udział aktywów wrażliwych w sumie bilansowej;
2) udział pasywów wrażliwych w sumie bilansowej;
3) udział aktywów wrażliwych o stałej stopie procentowej w aktywach wrażliwych;
4) udział pasywów wrażliwych o stałej stopie procentowej w pasywach wrażliwych;
5) udział aktywów wrażliwych o poszczególnych stopach bazowych w aktywach wrażliwych;
6) udział pasywów wrażliwych o poszczególnych stopach bazowych w pasywach wrażliwych.

Ryzyko kapitałowe

Bank zarządza poziomem adekwatności kapitałowej poprzez jednoczesne kreowanie wielkości funduszy własnych oraz wpływanie na poziom generowanego ryzyka.
Poziom adekwatności kapitałowej, mierzony wielkością współczynników kapitałowych, podlega systematycznemu monitorowaniu w okresach kwartalnych, natomiast mierzony wielkością wewnętrznego współczynnika kapitałowego w okresach kwartalnych; w przypadku, gdy wielkość wymogów kapitałowych lub poziom funduszy własnych będą zagrażać utrzymaniu współczynników kapitałowych lub wewnętrznego współczynnika kapitałowego na poziomach określonych w celach strategicznych, częstotliwość analizy poziomu adekwatności kapitałowej zostaje zwiększona.
W celu zapewnienia adekwatności funduszy własnych w relacji do poziomu ponoszonego ryzyka, Zarząd podejmuje działania o charakterze krótko- lub długoterminowym.
Do działań krótkoterminowych zaliczane są:
1) przeprowadzanie śródrocznych odbiorów bilansu i zaliczenie, za zgodą właściwego organu, zweryfikowanego wyniku bieżącego do funduszy własnych;
2) zmniejszenie wielkości aktywów ważonych ryzykiem;

3) ograniczenie poziomu tych rodzajów ryzyka, które generują wymóg kapitałowy nieobjęty kapitałem regulacyjnym.

W zakresie zmniejszania wielkości aktywów ważonych ryzykiem Bank podejmie czynności polegające na:

1) krótkotrwałym ograniczeniu akcji kredytowej;
2) lokowaniu nadwyżek wolnych środków na lokatach w Banku Zrzeszającym;
3) lokowaniu nadwyżek wolnych środków za pośrednictwem Banku Zrzeszającego w instrumenty dłużne o niskim ryzyku;
4) przeprowadzeniu przeglądu portfela kredytowego celem wytypowania ekspozycji, w pełni i całkowicie zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych, którym można byłoby przypisać preferencyjną wagę ryzyka;
5) ograniczeniu ekspozycji kapitałowych z wagą ryzyka 250%;
6) wyeliminowaniu ekspozycji związanych ze szczególnie wysokim ryzykiem posiadających wagę ryzyka 150%;
7) dokonaniu przeglądu zobowiązań pozabilansowych udzielonych, w celu upewnienia się, czy klient ma zamiar wykorzystać brakującą kwotę przyznanego kredytu, (zwłaszcza gdy ekspozycja jest związana z przedsięwzięciem inwestycyjnym, które zostało ukończone).

Działania zmierzające do ograniczenia pozostałych poziomów ryzyka będą polegały na:

1) wyodrębnieniu tych rodzajów ryzyka, wygenerowały wymóg kapitałowy;
2) przeanalizowanie przyczyn znacznego poziomu tych rodzajów ryzyka;
3) wyeliminowanie tych przyczyn, jeżeli istnieje możliwość skutecznego zmniejszenia poziomu ryzyka w krótkim okresie czasu.

Do działań o charakterze długoterminowym, które będą zmierzały do utrzymania poziomu adekwatności kapitałowej na pożądanym poziomie zaliczane jest:

1) systematyczne zwiększanie poziomu funduszy własnych;
2) planowanie rozwoju Banku proporcjonalnie do przyrostu funduszy własnych;
3) podejmowanie intensywnych działań naprawczych, restrukturyzacyjnych lub windykacyjnych w celu zmniejszenia poziomu kredytów zagrożonych.

W zakresie zwiększania poziomu funduszy własnych będą podejmowane czynności polegające na dążeniu do wypracowania jak największej nadwyżki bilansowej.

Bank będzie również dążył do ograniczania wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka, a zwłaszcza na ryzyko kredytowe poprzez:

1) poprawę jakości zarządzania ryzykiem;
2) ograniczenie aktywów ważonych ryzykiem poprzez sterowanie strukturą aktywów;
3) sprzedaż majątku trwałego, który nie jest przeznaczony do wykonywania czynności bankowych;
4) ograniczanie stopnia koncentracji kredytów;
5) uwzględnienie w polityce zabezpieczeń, techniki redukcji ryzyka kredytowego (np. gwarancje, kaucje).

Raporty z zakresu adekwatności kapitałowej pozwalają kierownictwu Banku na dostęp do aktualnych, pełnych i rzetelnych informacji dotyczących ryzyka kapitałowego, tym samym umożliwiają kontrolę i ocenę stopnia realizacji przyjętej strategii w omawianym zakresie.

Rada Nadzorcza i Zarząd Banku otrzymuje sprawozdania zawierające niezbędne informacje odnośnie poziomu adekwatności kapitałowej w okresach kwartalnych; w przypadku wzrostu poziomu ryzyka kapitałowego raporty mogą być opracowywane częściej, przy czym wzrost poziomu ryzyka kapitałowego występuje w szczególności w sytuacji zagrożenia wykonania celów strategicznych.

System informacji zarządczej dostarcza informacji na temat:

1) poziomu, struktury i zmian w funduszach własnych;
2) poziomu uznanego kapitału;

3) poziomu i zmian współczynników kapitałowych, w tym struktury i zmian w aktywach ważonych ryzykiem;
4) poziomu i struktury kapitału wewnętrznego;
5) wyników testów warunków skrajnych;
6) realizacji przyjętych limitów alokacji;
7) realizacji planu kapitałowego.

Ryzyko braku zgodności

Stanowisko ryzyka braku zgodności identyfikuje ryzyko braku zgodności w oparciu o informacje wynikające z:
1) rejestru zdarzeń i strat operacyjnych;
2) rejestru reklamacji, skarg i wniosków;
3) rejestru spraw sądowych;
4) informacji dotyczącej braku zgodności w obszarze dotyczącym przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
5) raportów z kontroli sporządzanych w ramach systemu kontroli wewnętrznej;
6) protokołów pokontrolnych z przeprowadzonych w Banku kontroli przez podmioty zewnętrzne, w tym przez Komisję Nadzoru Finansowego oraz Spółdzielnię;
7) wyników kontroli wewnętrznych;
8) wyników analiz otrzymanych przez bank w ramach procesu BION;
9) okresowych przeglądów obowiązujących w Banku regulacji wewnętrznych;
10) wydanych opinii prawnych i alertów prawnych;
11) wykonywanego monitoringu otoczenia prawnego/regulacyjnego;
12) niekorzystnych informacji o Banku, które pojawiły się w mediach;

Dane, o których mowa powyżej są gromadzone przez inne komórki/jednostki organizacyjne Banku niż stanowisko ryzyka braku zgodności i są przekazywane do stanowiska ryzyka braku zgodności.
Ryzyko braku zgodności zostało uznane przez Bank jako ryzyko trudnomierzalne, stąd Bank ocenia ryzyko braku zgodności tylko poprzez szacowanie jakościowe.
Szacowanie jakościowe odbywa się w dwóch wymiarach:
1) oceny skutków zdarzeń, które mogą wystąpić;
2) oceny skutków zdarzeń, których wystąpienie zostało zarejestrowane.

Monitorowanie ryzyka braku zgodności obejmuje:
1) analizę skali, częstotliwości, powtarzalności zarejestrowanych naruszeń compliance;
2) ocenę realizacji skutków zastosowanych środków ograniczających ryzyko;
3) ocenę realizacji zaleceń wydanych po kontrolach zewnętrznych;
4) analizę wyników samooceny przeprowadzonej w ramach obszaru ryzyka operacyjnego;

W ramach monitorowania wielkości i profilu ryzyka braku zgodności, stanowisko braku zgodności:
1) wykorzystuje wyniki weryfikacji bieżącej pionowej oraz testowania pionowego, przeprowadzanych w zakresie funkcji kontroli;
2) może samodzielnie dokonywać testowania pionowego.

Raporty o ryzyku braku zgodności skupiają się na podstawowych zadaniach, które ma spełniać zarządzanie ryzykiem braku zgodności, a więc dotyczą czynności podejmowanych w celu zapewnienia zgodności działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz przyjętymi przez Bank standardami postępowania.
Raporty z ryzyka braku zgodności zawierają m.in.:

1) zidentyfikowane ryzyka braku zgodności wraz z ich oceną oraz rekomendowanymi mechanizmami kontrolowania i ograniczania ryzyka, w tym informacje o profilu ryzyka – w ramach samooceny ryzyka operacyjnego;
2) podsumowanie wszystkich naruszeń compliance, które wystąpiły w okresie objętym raportem – na podstawie rejestru zdarzeń ryzyka braku zgodności;
3) ocenę skuteczności rekomendowanych środków naprawczych, które były wydawane na bieżąco lub zawarte w poprzednim raporcie;
4) rodzaj i wyniki przeprowadzonych monitoringów i testów zgodności.

Raporty dotyczące ryzyka braku zgodności sporządzane są dla Rady Nadzorczej i Zarządu w okresach półrocznych, najpóźniej do końca drugiego miesiąca następującego po zakończonym półroczu, przy czym w raporcie informacje wynikające z oceny ryzyka (która jest oparta na rocznej samoocenie w zakresie ryzyka operacyjnego) będą zawarte raz w roku.

4. Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka oraz strategie i procesy monitorowania skuteczności zabezpieczeń i metod ograniczania ryzyka

Ryzyko kredytowe

W celu ograniczania ryzyka kredytowego, w Banku podejmowane są następujące działania:
1) określenie polityki kredytowej (rodzaju udzielanych kredytów, pożądanych rodzajów kredytobiorców, rodzaju przyjmowanych zabezpieczeń itp.);
2) dywersyfikacja portfela kredytowego pod względem: branży działalności, klienta, rodzaju zabezpieczenia kredytu, okresu zapadalności, rodzaju produktu kredytowego;
3) efektywna ocena zdolności kredytowej na etapie rozpatrywania wniosku i w trakcie trwania umowy;
4) skuteczna restrukturyzacja i windykacja należności zagrożonych;
5) rzetelny przegląd wszystkich należności i innych aktywów oraz udzielonych zobowiązań pozabilansowych oraz właściwa ich klasyfikacja.

Bank stosuje wszystkie rodzaje prawnych form zabezpieczeń; stosowane w praktyce prawne formy zabezpieczenia zależą m.in. od rodzaju kredytu, zgodnie z poniżej podanymi przykładowymi preferencjami, co nie wyklucza jednak stosowania innych rodzajów zabezpieczeń:
1) kredyty konsumpcyjne: weksel, poręczenie, przewłaszczenie rzeczy ruchomych lub zastaw rejestrowy,
2) kredyty obrotowe: przewłaszczenie rzeczy ruchomych, weksel, blokada środków pieniężnych, kaucja, cesja wierzytelności, poręczenie, hipoteka, zastaw rejestrowy,
3) kredyty inwestycyjne: hipoteka na nieruchomości, zastaw rejestrowy, przewłaszczenie rzeczy ruchomych, poręczenie, gwarancje.

Dopuszcza się przyjęcie systematycznych wpływów na rachunek jako jedynego zabezpieczenia dla kredytów odnawialnych w rachunku oszczędnościowo - rozliczeniowym udzielanych wiarygodnym i znanym Bankowi klientom, posiadającym rachunek w Banku przez okres co najmniej 3 miesięcy.

Wartość zabezpieczenia winna gwarantować zwrot kredytu w całym okresie, powinna wahać się w granicach 1,2 do 1,5 kwoty kredytu a w przypadku udzielenia wyższych kwot należy stosować dodatkowe zabezpieczenie.

Przy hipotecznym zabezpieczeniu kredytu dopuszcza się realizację kredytu w zależności od stopnia ryzyka kredytowego w oparciu o zawiadomienie o dokonanym wpisie hipotecznym.

W celu ograniczania poziomu ryzyka Bank stosuje strategię mieszanych form zabezpieczeń.

Monitorowanie skuteczności zabezpieczeń odbywa się w ramach monitorowania ekspozycji kredytowych i stanowi element zarządzania ryzykiem pojedynczej transakcji.

Monitoring ekspozycji kredytowych jest procesem stałej kontroli i analizy przebiegu ich spłaty, sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorcy i wartości zabezpieczeń; realizowany jest w oparciu o obserwację, analizę i jeśli zachodzi taka konieczność, stały kontakt z kredytobiorcą.
Monitoring eskpozycji kredytowych prowadzony jest na podstawie odpowiednich regulacji kredytowych uwzględniających zapisy Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.
Ryzyko kredytowe, w aspekcie ryzyka portfela kredytowego, ograniczane jest poprzez obowiązujący w Banku system limitów wewnętrznych.

Ryzyko operacyjne

Przewidywanie skutków zdarzeń operacyjnych polega w szczególności na:
1) analizie przyczynowo - skutkowej procesów (czynności) realizowanych w jednostce organizacyjnej Banku,
2) planowaniu działalności z uwzględnieniem możliwości wystąpienia zdarzeń operacyjnych.

Przewidywanie skutków zdarzeń operacyjnych w ramach systemowego zarządzania ryzykiem operacyjnym, oprócz czynności określonych powyżej, obejmuje:
1) wykorzystanie i użytkowanie baz danych o zdarzeniach operacyjnych,
2) zarządzanie projektami uwzględniające możliwości wystąpienia zdarzeń operacyjnych.

W ramach bieżącego zarządzania ryzykiem operacyjnym redukcja negatywnych skutków zdarzeń operacyjnych obejmuje m.in. następujące działania zapobiegawcze:
1) umowy o wykonywanie czynności należących do zakresu działania Banku przez podmioty zewnętrzne o niskim poziomie ryzyka operacyjnego,
2) zabezpieczenie prawne wierzytelności Banku wynikające z umów z klientami i kontrahentami,
3) ubezpieczenie na wypadek zdarzeń operacyjnych, zapewniające utrzymywanie ryzyka operacyjnego na poziomie nie zagrażającym bezpieczeństwu funkcjonowania banku; przed zawarciem umowy ubezpieczenia Bank dokonuje wstępnej symulacji efektów redukcji ryzyka operacyjnego wynikających z zakresu i sumy ubezpieczenia, uwzględniając skutki ewentualnego niedopasowania zakresów ubezpieczenia,
4) plany zachowania ciągłości działania na wypadek utraty ciągłości krytycznych procesów, niezbędnych do funkcjonowania Banku.

Obowiązek minimalizacji ryzyka operacyjnego ciąży na każdej jednostce organizacyjnej Banku, i obejmuje:
1) wycofanie się ze zbyt ryzykownej działalności lub jej nie podejmowanie,
2) ograniczenie rozmiarów działalności obarczonej zbyt wysokim poziomem ryzyka,
3) transfer ryzyka, poprzez np. stosowanie ubezpieczeń majątku,
4) przyjmowanie odpowiednich mechanizmów kontrolnych.

Wybór działań zależy od wielkości strat operacyjnych oraz możliwości kontroli zdarzeń operacyjnych wywołujących straty.
Poziom ryzyka operacyjnego jest podwyższony, gdy potencjalne korzyści z działalności są niższe od potencjalnych strat operacyjnych.
Monitorowanie skuteczności zabezpieczeń i metod ograniczania ryzyka odbywa się w ramach miesięcznego monitorowania poziomu ryzyka operacyjnego.

Ryzyko płynności

Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez:

1) stosowanie systemu limitów,
2) monitorowanie i reagowanie na sygnały wczesnego ostrzegania,
3) utrzymywanie aktywów nieobciążonych zabezpieczających sytuację kryzysową w kreślonym „horyzoncie przeżycia" wynoszącym 30 dni,
4) posiadanie, aktualizowanie i testowanie awaryjnych planów płynności.

W celu identyfikacji zwiększającego się ryzyka, rosnącego zapotrzebowania na płynność, stworzenia możliwości wczesnego podejmowania działań w celu ograniczenia ryzyka Bank wprowadził zestaw wskaźników lub sytuacji wczesnego ostrzegania.

Celem ograniczania ryzyka płynności Bank wprowadził szereg limitów, pozwalających na wdrożenie w odpowiednim momencie mechanizmów zapobiegających powstaniu nadmiernego ryzyka.

Monitorowanie stopnia wykorzystania limitów odbywa się z częstotliwością miesięczną. W przypadku przekroczenia wskaźników wczesnego ostrzegania, Sekcja ryzyk przekazuje informacje wraz z proponowanymi kierunkami działań na posiedzenie Komitetu Zarządzania Ryzykami, który w cyklach kwartalnych raportuje do Zarządu, który podejmuje stosowne decyzje zmierzające albo do ograniczenia ryzyka płynności i uzyskania pożądanych wielkości wskaźników, albo o czasowym akceptowaniu przekroczenia limitu, albo o korekcie obowiązujących limitów.

Nie zalicza się do przypadków kryzysowych sytuacji, gdy odchylenie od ustalonych norm ma swoje uzasadnienie w jednorazowych, niepowtarzalnych w okresach przeszłych przypadkach.

W celu utrzymania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniu na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystane przez bank jako źródło środków płynnych.

W ramach alternatywnych źródeł finansowania Bank wyróżnia:
1) sprzedaż wysokopłynnych aktywów lub zaciągnięcie kredytów zabezpieczonych tymi aktywami (aktywa nieobciążone);
2) dodatkowe źródła finansowania w postaci: wykorzystanych linii kredytowych, sprzedaży innych aktywów w tym kredytów, pozyskania niezabezpieczonego finansowania z Banku Zrzeszającego, pozyskania pożyczki płynnościowej ze Spółdzielni, przyrostu depozytów.

W celu monitorowania alternatywnych źródeł finansowania Bank prowadzi i na bieżąco aktualizuje rejestr aktywów oraz warunków na jakich może być pozyskiwane dodatkowe finansowanie. Bank dokonuje obliczeń potrzebnej kwoty aktywów nieobciążonych w okresach miesięcznych.

Bank działając jako instytucja społecznego zaufania, musi być przygotowany do przezwyciężenia każdej z możliwych przyczyn powstania ryzyka utraty płynności. Płynność finansowa jest podstawowym wyznacznikiem bezpieczeństwa Banku, mającym bezpośredni wpływ na wiarygodność i renomę całej instytucji.

Wszelkie procedury, przewidywane działania awaryjne, muszą być szczegółowo ustalone jeszcze przed faktycznym wystąpieniem ryzyka utraty płynności. Plany awaryjne opracowane zostały na wypadek, gdyby rozwiązania normalnie stosowane w bieżącym zarządzaniu płynnością okazały się bezskuteczne.

Wszystkie przewidywane działania, środki i metody podlegają, w miarę potrzeb, okresowej weryfikacji przez Komitet Zarządzania Ryzykami.

Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym

Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez:
1) stosowanie systemu limitów,

2) dopasowywanie (w ramach możliwości) terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stóp procentowych oraz stóp referencyjnych.

W celu ograniczania ryzyka stopy procentowej Bank przeprowadza w cyklach miesięcznych analizę poziomu ryzyka stopy procentowej. W przypadku, gdy analizy stopnia wykorzystania limitów wskazują tendencje rosnące, komórka monitorująca dokonuje analizy przyczyn tego wzrostu. W przypadku, gdy poziom wykorzystania limitów przekroczy 90% wartości dopuszczalnego limitu, komórka monitorująca informuje Komitet Zarządzania Ryzykami stopniu wykorzystania limitu. Komitet Zarządzania Ryzykami w cyklach kwartalnych raportuje do Zarządu poziom przekroczeń i proponuje możliwe warianty obniżenia stopnia wykorzystania limitu. W razie, gdy przekroczenie limitu stanowi do 10% dopuszczalnego limitu i według sporządzonej analizy sytuacja ta nie wpływa znacząco na bieżące i przyszłe wyniki finansowe Banku, Zarząd może podjąć decyzję o dopuszczalności tego przekroczenia w określonym okresie czasowym z jednoczesnym zwiększeniem częstotliwości monitorowania stopnia realizacji limitu, w celu niedopuszczenia do dalszego wzrostu ryzyka; podejmowane w tym okresie decyzje winny dążyć do obniżenia potencjalnego poziomu ryzyka stopy procentowej, mieszczącego się w obowiązujących limitach.

W przypadku znacznego wpływu ryzyka przeszacowania na wynik finansowy Banki i jednocześnie planowanego spadku stóp procentowych Bank, w ramach ustanowionych limitów, może podjąć działania w kierunku:

1) skrócenia terminów pozyskiwania środków oprocentowania na stałą stopę procentową;
2) wysłużenia terminów inwestycji np. w postaci zakupienia papierów wartościowych o stałym oprocentowaniu;
3) pozyskania portfela długoterminowych kredytów o stałym oprocentowaniu;
4) dokonania weryfikacji polityki kalkulacji cen kredytów, poprzez zwiększeniu udziału marży stałej w stosunku do stóp bazowych przy ustalaniu stóp nominalnych.

W przypadku znacznego wpływu ryzyka przeszacowania na wynik finansowy Banku i jednocześnie planowanego wzrostu stóp procentowych Bank, w ramach ustanowionych limitów, może podjąć działania w kierunku:

1) wydłużenia terminów pozyskiwanych środków oprocentowanych na stałą stopę procentową;
2) skrócenia terminów inwestycji np. w postaci zakupienia papierów wartościowych o stałym oprocentowaniu;
3) ograniczenia portfela kredytów o stałym oprocentowaniu.

W przypadku znacznego wpływu ryzyka bazowego na wynik finansowy Bank, w ramach ustanowionych limitów, może podjąć działania w kierunku zmian w strukturze aktywów i pasywów wrażliwych polegające na zmniejszeniu niedopasowania wolumenów aktywów i pasywów o oprocentowaniu uzależnionym o poszczególnych stawek referencyjnych.

Ryzyko kapitałowe

Bank ogranicza ryzyko kapitałowe poprzez:

1) utrzymywanie odpowiedniego poziomu współczynników kapitałowych oraz relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych,
2) posiadanie, aktualizowanie i testowanie awaryjnych planów kapitałowych.

Bank zobowiązany jest do utrzymywania:

1) kapitału założycielskiego w wysokości nie niższej niż równowartość 1.000.000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu sprawozdawczym;
2) sumy funduszy własnych na poziomie nie niższym niż wyższa z następujących wartości:
   a) kapitał regulacyjny,

b) kapitał wewnętrzny;

3) współczynników kapitałowych na poziomie co najmniej minimum regulacyjnego:
   a) współczynnik kapitału podstawowego Tier I – 4,5%,
   b) współczynnik kapitału Tier I – 6%,
   c) łączny współczynnik kapitałowy – 8%.

Po uwzględnieniu zaleceń nadzorczych, buforu kapitałowego zabezpieczającego oraz buforu ryzyka systemowego Bank powinien posiadać współczynniki kapitałowe na poziomie:

1) współczynnik kapitału podstawowego Tier I – 10%;
2) współczynnik kapitału Tier I – 11,5%;
3) łączny współczynnik kapitałowy – 14%.

Dodatkowo, poszczególne poziomy współczynników są powiększane o bufor antycykliczny.

Bank przyjmuje następujące – maksymalne poziomy poszczególnych, istotnych rodzajów ryzyka bankowego, wyrażone wielkością alokowanych funduszy własnych – limity alokacji kapitału:

1) na ryzyko kredytowe – 59% funduszy własnych, z podziałem na:
   a) kapitał regulacyjny na ryzyko kredytowe – 49%,
   b) dodatkowy wymóg kapitałowy 10%,
   przy czym dopuszczalne jest przekroczenie limitów cząstkowych, jeżeli nie jest przekroczony łączny limit na ryzyko kredytowe,
2) na ryzyko operacyjne – 8,5% funduszy własnych, z podziałem na:
   a) kapitał regulacyjny na ryzyko operacyjne – 8%,
   b) dodatkowy wymóg kapitałowy – 0,5%,
   przy czym dopuszczalne jest przekroczenie limitów cząstkowych, jeżeli nie jest przekroczony łączny limit na ryzyko operacyjne;
3) na ryzyko koncentracji – 2% funduszy własnych;
4) na ryzyko płynności – 2% funduszy własnych;
5) na ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej – 16% funduszy własnych;
6) na ryzyko kapitałowe – 0,5% funduszy własnych.

W limitach alokacji kapitału, Bank nie wymienia limitu na ryzyko braku zgodności, pomimo uznania tego ryzyka za istotne, ze względu na fakt, że ryzyko braku zgodności jest pokryte przede wszystkim regulacyjnym wymogiem kapitałowym na ryzyko operacyjne.

Monitorowanie poziomu wykorzystania ustanowionych limitów jest dokonywane w okresach kwartalnych, informacja w tym zakresie jest przedmiotem informacji zarządczej dla Zarządu i Rady Nadzorczej.

W przypadku przekroczenia ustanowionego limitu podejmowane są działania polegające na:

1) określeniu przez Sekcję ryzyk skali przekroczenia limitu;
2) zbadanie, czy przekroczenie limitu jednostkowego narusza cele strategiczne dotyczące: minimalnego poziomu łącznego współczynnika kapitałowego, minimalnego poziomu współczynnika Tier I, minimalnego poziomu współczynnika kapitału podstawowego Tier I, maksymalnego poziomu obciążenia kapitałem wewnętrznym funduszy własnych;
3) dokonaniu przez Sekcję ryzyk analizy przyczyn przekroczenia limitu, w tym ustalenia faktu, czy przekroczenie limitu ma charakter jednorazowy, czy też jest wynikiem zmian strukturalnych, a przekroczenie może mieć charakter długotrwały;
4) podjęciu przez Zarząd i Radę Nadzorczą decyzji o podniesieniu limitu, jeżeli ocena wzrostu ryzyka została określona jako akceptowalna;
5) podjęciu działań o charakterze krótko- lub długoterminowym, mających na celu utrzymanie adekwatności kapitałowej na prawidłowym poziomie, jeżeli ocena wzrostu ryzyka została określona jako nieakceptowana.

Bank wdraża awaryjny plan kapitałowy w przypadku pojawienia się nagłego niebezpieczeństwa spadku współczynnika kapitału podstawowego Tier I, współczynnika

kapitału Tier I, łącznego współczynnika kapitałowego lub wewnętrznego współczynnika kapitałowego poniżej wymaganych poziomów.
Możliwość zaistnienia sytuacji awaryjnej identyfikowana jest w trakcie bieżącego monitorowania poziomu adekwatności kapitałowej Banku.

Ryzyko braku zgodności

Bank stosuje następujące mechanizmy kontroli ryzyka braku zgodności:
1) analizę nowych produktów i usług wprowadzanych do oferty Banku lub ich modyfikacji, pod kątem zgodności z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi;
2) wydawanie szczegółowych wytycznych na podstawie dokonanej oceny ryzyka braku zgodności;
3) monitorowanie zmian w przepisach prawa, regulacjach wewnętrznych i standardach rynkowych oraz informowanie o istotnych zmianach pracowników Banku poprzez:
   a) monitorowanie zmian w przepisach prawa (w tym przesyłanych przez Spółdzielnię alertów prawnych) i przekazywanie informacji o zmianach do odpowiednich merytorycznie komórek/jednostek,
   b) monitorowanie zmian w regulacjach wzorcowych wydawanych przez Spółdzielnię i przekazywanie informacji o zmianach do odpowiednich merytorycznie komórek/jednostek,
   c) prowadzenie rejestru i zbioru aktów wewnętrznych Banku oraz ich udostępnianie pracownikom Banku, uzyskiwanie potwierdzenia, że pracownicy odpowiednich komórek merytorycznych zapoznali się z nowymi lub zmienionymi procedurami,
4) uczestnictwo w projektach wdrożeniowych, w kontekście zapewniania zgodności z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi,
5) identyfikowanie potrzeb szkoleniowych pracowników i przekazywanie informacji o potrzebach szkoleniowych Zarządowi Banku.

5. Oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem

Zgodnie z artykułem 435 ustęp 1 lit. e) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. Zarząd Banku Spółdzielczego w Środzie Wielkopolskiej oświadcza, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są dostosowane do wielkości oraz stopnia złożoności działalności Banku, odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku.

6. Oświadczenie na temat ogólnego profilu ryzyka związanego ze strategią działalności

Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych, ostrożnościowe podejmowanie ryzyka, oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.
W celu przeprowadzania w/w procesów realizowane są zadania, związane z analizą wartości podstawowych mierników charakterystycznych dla poszczególnych rodzajów ryzyka.
Ogólny profil ryzyka związanego z działalności banku określony został w Strategii zarządzania ryzykiem. W ramach profilu ryzyka określone zostały wskaźniki i limity, które zatwierdzone zostały przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku.

Raport z realizacji ustalonego przez Radę Nadzorczą apetytu na ryzyko wyrażonego wskaźnikami ilościowymi, stanowiący załącznik do Oceny realizacji założeń strategii i zasad zarządzania ryzykami – informacji dla Zarządu i Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Środzie Wielkopolskiej przedkładany jest do analizy w cyklach kwartalnych.
Apetyt na ryzyko wyrażony wskaźnikami ilościowymi według stanu na dzień 31.12.2019r. przedstawia poniższa tabela:

Nazwa limitu	*Wysokość limitu*	*Wartość*	*Stopień realizacji*
Ryzyko kredytowe			
Udział kredytów zagrożonych w portfelu kredytowym	Max 4%	1,90%	47%
Udział kredytów i pożyczek wg wartości bilansowej w sumie aktywów wg wartości bilansowej	Max 70%	46,10%	66%
Udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w portfelu kredytowym	Max 75 %	59,90%	80%
Udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie na nieruchomościach komercyjnych – zagrożonych w kredytach i pożyczkach ogółem	Max 3 %	1,22%	41%
Udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie na nieruchomościach mieszkaniowych - zagrożonych w kredytach i pożyczkach ogółem	Max 2 %	0%	0%
Udział detalicznych ekspozycji kredytowych w portfelu kredytowym	Max 10 %	2,45%	25%
Udział zagrożonych detalicznych ekspozycji kredytowych w detalicznych ekspozycjach kredytowych ogółem	Max 3 %	0,66%	22%
Ryzyko operacyjne			
Liczba zdarzeń ryzyka operacyjnego na jednego zatrudnionego (w miesiącu kończącym kwartał kalendarzowy)	Max. 0,60	0,17	28%
Wielkość strat poniesionych z tytułu ryzyka operacyjnego (w zł) na każdy 1 mln sumy bilansowej (w miesiącu kończącym kwartał kalendarzowy)	Max. 1000	0,82	0,08%
Ryzyko płynności			
Współczynnik udziału podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w aktywach ogółem	Min. 0,20	0,30	67%
Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi	Min. 1,00	2,84	35%
LCR	Min. 80%	217%	37%
NSFR	Min. 100%	169,7%	59%
Depozyty + fundusze własne/ kredyty + majątek trwały	Min. 105%	206,4%	51%
Suma depozytów dużych deponentów / baza depozytowa	Max. 15%	11,2%	75%
Ryzyko stopy procentowej			
Udział luki skumulowanej w wartości bilansowej aktywów	Max 10 %	3,6%	36%
Udział zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania i bazowego (+/-100 p.b.) w funduszach własnych	Max. 12%	10,6%	88%
Ryzyko kapitałowe			
Łączny współczynnik kapitałowy	Min 14,5%	16,89%	86%
Wskaźnik dźwigni			
Wskaźnik dźwigni	Min. 5%	6,23%	80%

7. Liczba stanowisk dyrektorskich członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Poszczególni członkowie Zarządu lub Rady Nadzorczej Banku sprawują następującą ilość funkcji w zarządzie lub radzie nadzorczej innego podmiotu:

	Liczba funkcji w zarządzie innego podmiotu	*Liczba funkcji w radzie nadzorczej innego podmiotu*
Jan Jakóbczak	0	0
Kamila Kaźmierczak	0	0
Ewa Kaczmarek	0	0
Paweł Grześkowiak	0	0
Jerzy Pawłowski	0	0
Adam Jurek	0	0
Bogdan Bączkiewicz	0	0
Dariusz Kominek	0	0
Andrzej Krugiołka	0	0
Stanisław Ochowiak	0	0
Tadeusz Ochowiak	0	0
Kazimierz Pawłowski	0	0
Benedykt Socha	0	0

8. Polityka wyboru członków Zarządu i Rady Nadzorczej w Banku, strategia zróżnicowania wyboru, informacja o odpowiedniości

Zgodnie z obowiązującym w Banku Regulaminem wyboru członków Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Środzie Wielkopolskiej wyboru członków Rady Nadzorczej dokonują przedstawiciele na Zabraniu Przedstawicieli. Wybory dokonywane są w głosowaniu tajnym, spośród nieograniczonej liczby kandydatów, w ilości 10 członków, następująco: Oddziały: Dominowo, Komorniki, Krzykosy, Nowe Miasto i Centrala – Bank Spółdzielczy w Środzie Wielkopolskiej po 2 osoby. Listę kandydatów sporządza się z kandydatów zgłoszonych z sali przez przedstawicieli. Każdy przedstawiciel może zgłosić tylko jedną kandydaturę. Kandydatem może być jedynie przedstawiciel, który jest obecny i przedstawi Przedstawicielom podstawowe informacje o swojej osobie, a w szczególności:

1) znajomość spółdzielczości bankowej i problemów z nią związanych i dotychczasowa współpraca z BS,
2) wykształcenie, zawód, prowadzona działalność,
3) udział w życiu publicznym,
4) koncepcja rozwoju BS.

Wybór członków Zarządu dokonywany jest zgodnie z zapisami Statutu. Członków Zarządu powołuje i odwołuje Rada w głosowaniu tajnym. Powołanie Prezesa następuje za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego w trybie przewidzianym w ustawie Prawo bankowe. Z wnioskiem o wyrażenie zgody występuje Rada.

Powołanie pozostałych członków Zarządu następuje na wniosek Prezesa Zarządu.

Co najmniej 2 (dwóch) członków Zarządu Banku, w tym Prezes Zarządu, powinno posiadać kwalifikacje i doświadczenie zawodowe dające rękojmię prowadzenia działalności Banku z zachowaniem bezpieczeństwa wkładów i lokat w nim zgromadzonych oraz pozostawać z Bankiem w stosunku pracy związanym z pełnioną funkcją.

W Banku wprowadzona została Polityka wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Środzie Wielkopolskiej, w której zawarte zostały zasady oceny członka Zarządu.

Rada Nadzorcza dokonuje oceny członków Zarządu, kierując się wytycznymi EBA oraz przyjętą przez Radę Nadzorczą Polityką oceny odpowiedniości kandydatów na Członków

Zarządu oraz Zarządu jako organu kolegialnego Banku, oceniając ryzyko reputacji, na jakie narażony jest Bank w związku z powierzeniem funkcji zarządzających członkom Zarządu.
Rada Nadzorcza na posiedzeniu w dniu 03.06.2020r. dokonała oceny indywidualnej członków Zarządu oraz kolegialnej Zarządu.
Bank dokonuje oceny odpowiedniości członków Rady Nadzorczej i Rady Nadzorczej, działającej jako organ kolegialny. Celem oceny jest stwierdzenie czy członkowie Rady Nadzorczej są w stanie w sposób konstruktywny kwestionować podejmowane przez Zarząd decyzje oraz sprawować skuteczny nadzór, a także czy posiadają wiedzę, doświadczenie i umiejętności niezbędne do realizacji czynności nadzorczych oraz czy ich reputacja osobista nie stwarza zagrożenia dla utraty reputacji Banku.
Ocena indywidulana poszczególnych członków Rady Nadzorczej obejmuje:
1) ustalenie czy osoba oceniana posiada niezbędne predyspozycje do sprawowania funkcji nadzorczych,
2) ustalenie czy zaistniałe fakty i okoliczności mają wpływ na reputację Banku.

Ocena kolegialna Rady Nadzorczej, działającej jako organ, obejmuje:
1) ocenę ostrożnego i stabilnego nadzoru nad zarządzaniem Bankiem,
2) ocenę reputacji Banku jako pochodnej działań członków Rady Nadzorczej.

W dniu 06.07.2020r. Zebranie Przedstawicieli dokonało oceny członków Rady Nadzorczej i kolegialnej Rady Nadzorczej.

9. Informacja o Komitetach powołanych w Banku

W Banku funkcjonują następujące Komitety:
1) Komitet Kredytowy,
2) Komitet Zarządzania Ryzykami.

Celem działalności Komitetu Kredytowego jest opiniowanie wniosków kredytowych. Komitet opiniuje wnioski kredytowe przed podjęciem decyzji kredytowej przez właściwe organy Banku.
Obowiązkiem członków Komitetu opiniujących wnioski kredytowe jest dokonanie rzetelniej analizy wniosku kredytowego pod względem zbadania zdolności kredytowej kredytobiorcy oraz prawidłowości zabezpieczenia kredytów.
Komitet rozpatruje wnioski o udzielenie kredytów, prolongat, restrukturyzacji zadłużeń klientów Banku, wioski o gwarancję, poręczenia, zmiany warunków umownych.
Komitet może wydać opinię negatywną jeżeli uzna, że ryzyko bankowe z nim związane jest zbyt duże i może narazić Bank na straty.
W 2019r. odbyły się 69 posiedzenia Komitetu Kredytowego.
Celem powołania Komitetu Zarządzania Ryzykami w Banku jest zapewnienie niezależności opinii w zakresie oceny efektów zarządzania ryzykiem w Banku.
Do zadań Komitetu należy w szczególności:
1) opiniowanie projektów strategii zarządzania ryzykami w Banku, opiniowanie działań umożliwiających realizację celów strategicznych;
2) wydawanie opinii na temat zasad zarządzania ryzykami, polityki kredytowej, itp.
3) opiniowanie regulacji wewnętrznych i analiz dotyczących adekwatności kapitałowej;
4) analiza nowo wprowadzonych produktów w aspekcie ich wpływu na ponoszone przez Bank ryzyko oraz wynik finansowy Banku;
5) inicjowanie i koordynowanie działań w zakresie: tworzenia, modyfikacji i doskonalenia systemu identyfikacji, pomiaru, monitorowania, raportowania, limitowania i kontroli ryzyka;
6) opiniowanie regulacji wewnętrznych Banku pod kątem narażenia Banku na ryzyko;

7) nadzorowanie działań zmierzających do utrzymania podejmowanego przez Bank ryzyka na akceptowalnym poziomie;
8) opiniowanie metodologii wyznaczania limitów oraz propozycji ich wielkości; analiza limitów wewnętrznych pod kątem ich wpływu na bezpieczeństwo i poziom strat Banku; analiza zgodności przyjętych limitów z poziomem ryzyka akceptowanym przez Radę Nadzorczą;
9) rekomendowanie Zarządowi Banku opinii w zakresie ryzyka;
10) przygotowanie dla Zarządu propozycji stosowania odpowiednich narzędzi redukcji ryzyka oraz ocena efektów ich wdrożenia;
11) przekazanie do Zarządu Banku wniosków wymagających rozstrzygnięcia przez Zarząd Banku;
12) sporządzanie informacji zarządczej na potrzeby Zarządu i Rady Nadzorczej.

Komitet wydaje opinie w zakresie spraw innych, niż w/w, mających wpływ na zarządzanie ryzykiem w Banku, lub których opiniowanie przez Komitet wynika z obowiązujących przepisów wewnętrznych lub decyzji Zarządu.
W 2019r. odbyło się 12 posiedzeń Komitetu Zarządzania Ryzykami.

10. Opis przepływu informacji na temat ryzyka kierowanych do Zarządu i Rady Nadzorczej

System przepływu informacji w zakresie ryzyka dotyczy głównie istotnych rodzajów ryzyka i odbywa się zgodnie z wewnętrznymi procedurami Banku.
W ramach informacji zarządczej z obszaru każdego ryzyka sprawozdawane są:
1) wyniki pomiaru ryzyka, w tym wyniki testów warunków skrajnych,
2) informacja o realizacji przyjętych w Banku limitów,
3) wnioski dla Zarządu i Rady Nadzorczej.

Szczegółowy opis przepływu informacji na temat ryzyka kierowanych do organów Banku został sformalizowany w załączniku do Instrukcji sporządzania informacji zarządczej i obejmuje wykaz sporządzanych raportów, komórki odpowiedzialne za ich sporządzanie, odbiorców i terminy sporządzania.
Wykaz raportów przedstawia poniższa tabela:

Lp.	*Nazwa sprawozdania*	*Komórka sporządzająca (źródło danych)*	*Odbiorca*	*Częstotliwość sporządzania*	*Termin sporządzenia*
1	Analiza ryzyka kredytowego według stanu na dzień… (wraz z załącznikami – raportami wymienionymi w regulacji w zakresie ryzyka kredytowego)	Sekcja ryzyk	Komitet Zarządzania Ryzykami, Zarząd	miesięcznie	do końca miesiąca następującego po analizowanym miesiącu
2	Analiza ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie według stanu na dzień…	Sekcja ryzyk	Komitet Zarządzania Ryzykami, Zarząd	miesięcznie	do końca miesiąca następującego po analizowanym miesiącu
3	Raport dotyczący ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie według stanu na dzień…	Sekcja ryzyk	Zarząd	rocznie	do końca II kwartału
4	Testy warunków skrajnych z zakresu ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie	Sekcja ryzyk	Zarząd	rocznie	do końca I kwartału

5	Analiza ryzyka płynności w Banku Spółdzielczym w Środzie Wielkopolskiej według stanu na dzień…	Sekcja ryzyk	Komitet Zarządzania Ryzykami	miesięcznie	do końca miesiąca następującego po analizowanym miesiącu
6	Kalkulacja nadzorczych miar płynności na dzień sprawozdawczy według stanu na dzień....	Sekcja finansowo księgowej i sprawozdawczości	Główny Księgowy	dziennie	następny dzień roboczy po analizowanym dniu
7	Analiza ryzyka stopy procentowej wg stanu aktywów i pasywów na datę …	Sekcja ryzyk	Komitet Zarządzania Ryzykami	miesięcznie	do końca miesiąca następującego po analizowanym miesiącu
8	Raport z wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka na dzień…	Sekcja ryzyk	Komitet Zarządzania Ryzykami	kwartalnie	do końca drugiego miesiąca po miesiącu kończącym kwartał
9	Kapitał wewnętrzny na dzień sprawozdawczy…	Sekcja ryzyk	Komitet Zarządzania Ryzykami	kwartalnie	do końca drugiego miesiąca po miesiącu kończącym kwartał
10	Analiza realizacji planu finansowego	Główny księgowy	Zarząd, Rada Nadzorcza	kwartalnie	do 15 dnia drugiego miesiąca po miesiącu kończącym kwartał
11	Informacja dla Komitetu Zarządzania Ryzykami o poziomie ryzyka operacyjnego	Sekcja ryzyk	Komitet Zarządzania Ryzykami	miesięcznie	do końca miesiąca następującego po analizowanym miesiącu
12	Wyniki samooceny ryzyka operacyjnego	Sekcja ryzyk	Komitet Zarządzania Ryzykami	rocznie	do końca IV kwartału
13	Weryfikacja samooceny ryzyka operacyjnego	Sekcja ryzyk	Komitet Zarządzania Ryzykami	kwartalnie	do końca kwartału następującego po analizowanym kwartale
14	Ocena ryzyka bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego w Banku Spółdzielczym w Środzie Wielkopolskiej	Sekcja ryzyk	Komitet Zarządzania Ryzykami, Zarząd, Rada Nadzorcza	rocznie	do końca IV kwartału
15	Raport roczny z zakresu ryzyka operacyjnego dotyczący ryzyk podlegających raportowaniu do organów Banku	Sekcja ryzyk	Zarząd, Rada Nadzorcza	rocznie	do końca I kwartału
16	Raport z zakresu ryzyka braku zgodności	Stanowisko kontroli wewnętrznej i ryzyka braku zgodności	Komitet Zarządzania Ryzykami, Zarząd, Rada Nadzorcza	półrocznie	do końca II miesiąca po zakończonym półroczu
17	Informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału Banku Spółdzielczego w Środzie Wielkopolskiej	Sekcja ryzyk	Zarząd	rocznie	15 dni po Zebraniu Przedstawicieli
18	Ocena realizacji założeń strategii i zasad zarządzania ryzykami. Informacja dla Zarządu i Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Środzie Wielkopolskiej wg stanu na dzień…	Komitet Zarządzania Ryzykami	Zarząd, Rada Nadzorcza	kwartalnie	do końca II miesiąca po miesiącu kończącym kwartał

19	Sprawozdanie z wykonania Strategii działania Banku Spółdzielczego w Środzie Wielkopolskiej	Sekcja ryzyk	Rada Nadzorcza	rocznie	do końca III kwartału
20	Informacja z realizacji postanowień Zasad przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w Banku Spółdzielczym w Środzie Wielkopolskiej	Stanowisko ds. przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu	Wiceprezes Zarządu nadzorujący pion handlowy	półrocznie	do końca I miesiąca po zakończeniu półrocza
21	Sprawozdanie z kontroli wewnętrznej funkcjonalnej	Pracownicy sprawujący kontrolę wewnętrzną	Prezes Zarządu	kwartalnie	15 dni roboczych po zakończonym kwartale
22	Sprawozdanie z kontroli wewnętrznej	Zarząd	Rada Nadzorcza	półrocznie	do końca miesiąca następującego po miesiącu kończącym półrocze
23	Analiza sytuacji ekonomiczno – finansowej oraz ryzyka wyniku finansowego	Sekcja finansowo – księgowa i sprawozdawczości	Zarząd / Rada Nadzorcza	miesięcznie / kwartalnie	do końca miesiąca następującego po analizowanym miesiącu
24	Ocena efektywności pracy oddziałów	Sekcja ryzyk	Zarząd	kwartalnie	do końca kwartału następującego po analizowanym kwartale
25	Raport (roczny) stanu bezpieczeństwa teleinformatycznego Banku	Administrator Bezpieczeństwa Informacji (weryfikuje ASI)	Zarząd	rocznie	do końca I kwartału
26	Raport (roczny) z funkcjonowania środowiska teleinformatycznego	Administrator Systemów Informatycznych (weryfikuje ABI)	Zarząd	rocznie	do końca I kwartału
27	Sprawozdanie do Zarządu z oceny procesu windykacji	Zespół i windykacji wierzytelności	Zarząd	kwartalnie	do końca kwartału następującego po ocenianym kwartale
28	Informacja o planowanych zmianach klasyfikacji ekspozycji kredytowych do wyższych kategorii ryzyka kredytowego oraz o rezerwach celowych planowanych do utworzenia / dotworzenia w danym miesiącu	Zespół monitoringu i windykacji wierzytelności	Zarząd	miesięcznie	do 25 dnia każdego miesiąca
29	Informacja o zmianach klasyfikacji ekspozycji kredytowych do wyższych kategorii ryzyka kredytowego oraz o rezerwach celowych utworzonych / dotworzonych w danym miesiącu	Zespół monitoringu i windykacji wierzytelności	Zarząd	miesięcznie	do końca miesiąca po analizowanym miesiącu
30	Analiza podmiotów, którym powierzono wykonywanie czynności związanych z działalnością bankową	Sekcja ryzyk	Zarząd	rocznie	do końca IV kwartału
31	Pogłębiona analiza płynności długoterminowej	Sekcja ryzyk	Komitet Zarządzania Ryzykami	rocznie	do końca I kwartału

32	Sprawozdanie do Zarządu dotyczące reklamacji	Stanowisko kontroli wewnętrznej i ryzyka braku zgodności	Zarząd	rocznie	do końca miesiąca następującego po zakończonym roku
33	Sprawozdanie za (...) półrocze do Rady Nadzorczej i Zarządu Banku dotyczące anonimowych powiadomień	Stanowisko kontroli wewnętrznej i ryzyka braku zgodności	Zarząd, Rada Nadzorcza	półrocznie	do końca miesiąca następującego po analizowanym półroczu
34	Sprawozdanie z wykorzystania urlopów oraz powiązań personalnych	Sekcja finansowo – księgowa i sprawozdawczości	Zarząd, Rada Nadzorcza	rocznie	do końca I półrocza
35	Analiza rynku nieruchomości	Zespół analiz kredytowych	Zarząd	rocznie	do końca II kwartału
36	Zestawienie rachunków uśpionych	Zespół obsługi klienta	Zarząd	rocznie	do końca II kwartału
37	Analiza ryzyka usług płatniczych	Sekcja ryzyk	Komitet Zarządzania Ryzykami, Zarząd	rocznie	do końca IV kwartału
38	Ocena ryzyka przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu	Stanowisko ds. przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu	Zarząd	w cyklach 2-letnich	nie później niż 2 lata od poprzedniej oceny

III. Fundusze własne

1. Budowa funduszy własnych

*Lp**	*Pozycja*	*Kwota*
1	Instrumenty kapitałowe	421 410,00
2	Zyski zatrzymane	0,00
3	Skumulowane inne całkowite dochody	12 444 986,59
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	150 000,00
4	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 3 przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier I	0,00
5a	Niezależnie zweryfikowane zyski z bieżącego okresu po odliczeniu wszelkich możliwych do przewidzenia obciążeń i dywidend	0,00
6	**Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi**	**13 016 396,59**
7	Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)	0,00
7a	Dodatkowe odliczenie z tytułu rezerw	0,00
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-33 523,41
17	Udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)	0,00
18	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	0,00
19	Posiadane przez instytucję bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	0,00

21	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota przekraczająca próg 10% po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3 (kwota ujemna)	0,00
22	Kwota przekraczająca próg 15% (kwota ujemna)	0,00
23	W tym: posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie instrumenty w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	0,00
25	W tym: aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych	0,00
25a	Straty za bieżący rok obrachunkowy (kwota ujemna)	0,00
25b	Możliwe do przewidzenia obciążenia podatkowe związane z pozycjami kapitału podstawowego Tier I (kwota ujemna)	0,00
26	Korekty regulacyjne dotyczące niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z art. 467 i 468	0,00
	W tym: *20%* filtr dla niezrealizowanego zysku 1	0,00
	W tym: *20%* filtr dla niezrealizowanego zysku 2	0,00
27	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale dodatkowym Tier I które przekraczają wartość kapitału dodatkowego Tier I instytucji (kwota ujemna)	0,00
28	**Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I**	**-33 523,41**
29	**Kapitał podstawowy Tier I**	**13 148 581,30**
33	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 4 i powiązane ażio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału dodatkowego Tier I	0,00
36	**Kapitał dodatkowy Tier I przed korektami regulacyjnymi**	**0,00**
39	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	0,00
40	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	0,00
41a	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału dodatkowego Tier I w odniesieniu do odliczeń od kapitału podstawowego Tier I w okresie przejściowym zgodnie z art. 472 rozporządzenia (UE) nr 575/2013	0,00
41b	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału dodatkowego Tier I w odniesieniu do odliczeń od kapitału podstawowego Tier II w okresie przejściowym zgodnie z art. 475 rozporządzenia (UE) nr 575/2013	0,00
42	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale Tier II które przekraczają wartość kapitału Tier II instytucji (wartość ujemna)	0,00
43	**Całkowite korekty regulacyjne w kapitale dodatkowym Tier I**	**0,00**
44	**Kapitał dodatkowy Tier I**	**0,00**
45	**Kapitał Tier I**	**13 148 581,30**
46	Instrumenty kapitałowe i powiązane ażio emisyjne	0,00
47	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 5 i powiązane ażio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału Tier II	0,00
50	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego	150 000,00
51	**Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi**	**150 000,00**
54	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	0,00
55	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów	0,00

	sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	
56a	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału Tier II w odniesieniu do odliczeń od kapitału podstawowego Tier I w okresie przejściowym zgodnie z art. 472 rozporządzenia (UE) nr 575/2013	0,00
56b	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału Tier II w odniesieniu do odliczeń od kapitału dodatkowego Tier I w okresie przejściowym zgodnie z art. 475 rozporządzenia (UE) nr 575/2013	0,00
57	**Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II**	**0,00**
58	**Kapitał Tier II**	**150 000,00**
59	**Łączny kapitał**	**13 298 581,30**
60	**Aktywa ważone ryzykiem razem**	**66 927 558,00**
61	**Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)**	**16,70%**
62	**Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)**	**16,70%**
63	**Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)**	**16,89%**
64	Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym (bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym) wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	10%
65	W tym: wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego	2,5%
66	W tym: wymóg utrzymywania bufora antycyklicznego	0%
67	W tym: wymóg utrzymywania bufora ryzyka systemowego	3%
67a	W tym: bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym	0%
68	Kapitał podstawowy Tier I dostępny w celu pokrycia buforów (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	8,7%
72	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich)	0,00
73	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich)	0,00
75	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota poniżej progu 10% po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3	0,00
80	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale podstawowym Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	0,00
81	Kwota wyłączona z kapitału podstawowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	0,00
82	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów dodatkowych w kapitale Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	0,00
83	Kwota wyłączona z kapitału dodatkowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	0,00
84	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale Tier II będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	0,00
85	Kwota wyłączona z kapitału Tier II ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	0,00

*) *numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji*

2. Ogólny opis cech instrumentów w kapitale podstawowym Tier I

Bank klasyfikuje poszczególne składniki funduszy własnych zgodnie z art. 127 Ustawy Prawo Bankowe, Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. i Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013r.
Jednostka udziałowa wynosi 110,00 zł.
Bank wykazuje w funduszach własnych w ramach funduszu udziałowego bezpośrednio udziały opłacone do dnia 28 czerwca 2013 roku. Bank zalicza do funduszy własnych udziały opłacone po dacie 28 czerwca 2013 roku po uzyskaniu zgody KNF. Wypłata udziałów zaliczonych do funduszy własnych wymaga zgody KNF.
W przypadku konieczności dokonania pomniejszenia funduszy własnych na skutek: wypowiedzenia udziałów, wypowiedzenia członkostwa, śmierci udziałowca (w przypadku osoby fizycznej) / wykreślenia z KRS (w przypadku osoby prawnej) Bank występuje do KNF z wnioskiem o wydanie zgody na pomniejszeniu funduszy własnych.

3. Informacja w zakresie instrumentów kapitałowych zaliczanych do kapitału dodatkowego Tier i kapitału Tier II

Kapitał Tier II Banku obejmuje:
1) instrumenty kapitałowe spełniające warunki opisane w art. 63 CRR;
2) pożyczki podporządkowane;
3) rezerwę na ryzyko ogólne do wysokości 1,25% aktywów ważonych ryzykiem;
4) pomniejszenia kapitału Tier II:
   a) wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do kapitału Tier II, jeżeli właściwy organ uznał, że miały one na celu sztuczne zwiększenie funduszy własnych Banku,
   b) posiadane przez Bank bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do kapitału Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji,
   c) posiadane przez Bank bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do kapitału Tier II, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji.

Na dzień 31.12.2019r. Bank w ramach kapitału Tier II posiadał rezerwę na ryzyko ogólne w kwocie 150 000,00 zł.

IV. Wymogi kapitałowe

1. Metoda szacowania kapitału wewnętrznego oraz przyjęty przez Bank poziom adekwatności kapitałowej

Bank dokonuje agregacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego.
Poziomem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego jest wyliczony regulacyjny wymóg kapitałowy.
Bank wyznacza regulacyjny wymóg kapitałowy dla ryzyka:
a) kredytowego, w oparciu o metodę standardową,
b) operacyjnego, w oparciu o metodę wskaźnika bazowego.

Następnie Bank ocenia, czy regulacyjny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyko kredytowe, operacyjne i walutowe i jeżeli jest to konieczne, to, zgodnie z obowiązującymi w

Banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego, oblicza dodatkowy wymóg kapitałowy na te ryzyka.
Kapitał wewnętrzny stanowi sumę regulacyjnego wymogu kapitałowego, dodatkowych wymogów kapitałowych, oraz wymogów kapitałowych na pozostałe istotne rodzaje ryzyka obliczonych zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego.
Celem strategicznym Banku w zakresie poziomu adekwatności kapitałowej jest utrzymywanie relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych na minimalnym poziomie 88% (na dzień 31.12.2019r. było to 69%).
Na datę informacji relacja wynosiła 50,09%.
W 2019 roku Komisja Nadzoru Finansowego nie nałożyła na Bank obowiązku utrzymywania dodatkowych wymogów kapitałowych.
Wielkość bufora antycyklicznego w 2019r. wynosiła 0%.

2. Regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe w podziale na kategorie ekspozycji

Wykaz ekspozycji w podziale na poszczególne kategorie ekspozycji wg stanu na dzień 31.12.2019r., kwoty ekspozycji ważone ryzykiem po zastosowaniu współczynnika wsparcia MŚP oraz 8% ekspozycji ważonych ryzykiem oddzielnie dla każdej z klas ekspozycji przedstawia poniższa tabela:

Kategoria	*Wartość ekspozycji w pełnych zł*	*Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem po zastosowaniu współczynnika wsparcia MŚP*	*Wymóg kapitałowy pełnych zł*
ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	736 448,00	0,00	0,00
ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	10 446 813,00	2 089 363,00	167 149,00
ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	84 018,00	16 804,00	1 344,00
ekspozycje wobec instytucji	102 444 656,00	21 372,00	1 710,00
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	10 363 754,00	8 120 102,00	649 608,00
ekspozycje detaliczne	55 172 572,00	33 503 282,00	2 680 263,00
ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	23 740 161,00	18 404 496,00	1 472 360,00
ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	131 487,00	138 416,00	11 073,00
ekspozycje kapitałowe	1 678 250,00	1 678 250,00	134 260,00
inne pozycje	6 266 561,00	2 955 473,00	236 438,00
Razem regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe			5 354 205,00

3. Łączne wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego i operacyjnego

Ryzyko	*Regulacyjny wymóg kapitałowy zł*
• kredytowe	5 354 205,00
• operacyjne	943 424,00
RAZEM	**6 297 629,00**

Na dzień 31.12.2019r. Bank utworzył wymóg kapitały na ryzyko stopy procentowej w kwocie 363 000,00 zł.

V. Ryzyko kredytowe

1. Definicja dla należności przeterminowanych i zagrożonych, podejścia w zakresie korekt wartości i rezerw celowych/odpisów dotyczących odsetek, w tym również rezerwy na ryzyko

Dla wyliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, za ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania, uznaje się ekspozycje, w przypadku których występuje przynajmniej jedna z poniższych sytuacji:

1) istnieje małe prawdopodobieństwo wywiązania się dłużnika ze zobowiązań wobec Banku;
2) okres przeterminowania jest dłuższy niż 90 dni oraz przeterminowana kwota przekracza:
   a) w przypadku ekspozycji detalicznych - 500 złotych,
   b) w przypadku pozostałych klas ekspozycji – 3 000 złotych.

W sytuacji, gdy kredytobiorca posiada kilka ekspozycji, ale tylko części z nich dotyczy niewykonanie zobowiązania, do tej klasy zaliczane są:

1) tylko ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania – w przypadku ekspozycji wobec klientów detalicznych;
2) wszystkie ekspozycje kredytobiorcy – w przypadku pozostałych klientów.

Ekspozycje zagrożone – to ekspozycje zaklasyfikowane do kategorii „poniżej standardu", „wątpliwe" lub „stracone".

Dla potrzeb naliczenia odpowiedniej wysokości rezerw celowych od ekspozycji kredytowych klasyfikowanych do kategorii „normalnej", „pod obserwacją", „poniżej standardu", „wątpliwe", lub „stracone" oraz odpisów aktualizujących należności związane z ekspozycjami kredytowymi, stosuje się zasady wynikające z Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Bank tworzy rezerwy celowe oraz odpisy aktualizujące należności związane z ekspozycjami kredytowymi w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do:

1) kategorii „normalne" – w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych,
2) kategorii „pod obserwacją",
3) grupy „zagrożone" – w tym do kategorii „poniżej standardu", „wątpliwe" lub „stracone".

Obowiązek tworzenia rezerw celowych oraz odpisów aktualizujących należności związanych z ekspozycjami kredytowymi nie dotyczy ekspozycji kredytowych stanowiących udzielone zobowiązania pozabilansowe w przypadku, gdy postanowienia umowy:

1) gwarantują bankowi swobodę w podjęciu decyzji o uruchomieniu środków w ramach zobowiązania lub
2) uzależniają uruchomienie środków w ramach zobowiązania od terminowej obsługi już wykorzystanej części i niebudzącej obaw sytuacji ekonomiczno – finansowej dłużnika w przypadku, gdy wymagane jest stosowanie tego kryterium lub
3) uzależniają uruchomienie środków w ramach zobowiązania od złożenia odpowiednich zabezpieczeń, umożliwiających pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw celowych oraz odpisów aktualizujących należności związanych z ekspozycjami kredytowymi o kwotę odpowiadającą uruchamianym środkom lub klasyfikowanie ekspozycji kredytowych do kategorii „normalne".

Rezerwy celowe na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi wynikającymi z pożyczek i kredytów detalicznych, zaklasyfikowanymi do kategorii "normalne" oraz odpisy aktualizujące należności związane z tymi ekspozycjami kredytowymi tworzy się w wysokości co najmniej wymaganego poziomu rezerw oraz odpisów, stanowiącego 1,5 % podstawy tworzenia rezerw celowych oraz odpisów aktualizujących należności związanych z ekspozycjami kredytowymi.

Rezerwy celowe na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi zaklasyfikowanymi do kategorii "pod obserwacją", "poniżej standardu", "wątpliwe" i "stracone" oraz odpisy aktualizujące należności związane z tymi ekspozycjami kredytowymi tworzy się na podstawie indywidualnej oceny ryzyka obciążającego daną ekspozycję, jednak w wysokości co najmniej wymaganego poziomu rezerw oraz odpisów, stanowiącego w relacji do podstawy tworzenia rezerw celowych oraz odpisów aktualizujących należności związane z tymi ekspozycjami kredytowymi:

1) 1,5 % w przypadku kategorii "pod obserwacją";
2) 20 % w przypadku kategorii "poniżej standardu";
3) 50 % w przypadku kategorii "wątpliwe";
4) 100 % w przypadku kategorii "stracone".

Wymagany poziom rezerw celowych na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi zaklasyfikowanymi do kategorii „normalne" oraz do kategorii „pod obserwacją" wraz z odpisami aktualizującymi należności związane z tymi ekspozycjami kredytowymi może być pomniejszony o kwotę równą 25% rezerwy na ryzyko ogólne.

Podstawę tworzenia rezerw celowych oraz odpisów aktualizujących należności związanych z ekspozycjami kredytowymi stanowi wartość bilansowa ekspozycji kredytowej bez uwzględnienia utworzonych rezerw celowych oraz odpisów aktualizujących należności związanych z ekspozycjami kredytowymi, ale z uwzględnieniem przewidywanej w związku z restrukturyzacją zadłużenia kwoty umorzenia części ekspozycji kredytowej.

2. Łączna kwota ekspozycji i średnia kwota ekspozycji w podziale na klasy ryzyka

Ekspozycje kredytowe według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych) na dzień 31.12.2019 roku, bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego oraz średnią kwotę ekspozycji w okresie od 31.12.2018 roku do 31.12.2019 roku w podziale na klasy przedstawia poniższe zestawienie. Średnia liczona jest jako średnia arytmetyczna ze stanów kwartalnych formularzy CR_SA_01 sprawozdawczości COREP.

Klasa ekspozycji	*Stan na dzień31.12.2019r. w pełnych złotych*	*Średnia kwota w okresie od 31.12.2018r. do 31.12.2019r.*
Ekspozycje wobec rządów centralnych i banków centralnych	736 448,00	571 289,00
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych oraz władz lokalnych	10 446 813,00	9 172 899,00
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	84 018,00	188 660,00
Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0,00	0,00
Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0,00	0,00
Ekspozycje wobec instytucji	102 444 656,00	79 786 566,00
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	10 363 754,00	10 445 143,00
Ekspozycje detaliczne	55 172 572,00	54 713 415,00
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	23 740 161,00	25 585 526,00
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	131 487,00	217 966,00
Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0,00	0,00
Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0,00	0,00
Ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0,00	0,00
Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	0,00	0,00
Eskpozycje kapitałowe	1 678 250,00	1 398 538,00
Inne pozycje	6 266 561,00	6 241 311,00
RAZEM	211 064 720,00	188 321 313,00

3. Struktura branżowa ekspozycji kredytowych

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na następujące branże (według Polskiej Klasyfikacji Działalności, z wyłączeniem ekspozycji kredytowej wobec konsumentów):

Branża	*Wartość tys. zł*
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	52 949,00
Górnictwo i wydobywanie	0,00
Przetwórstwo przemysłowe	1 215,00
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	696,00
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	2 934,00
Budownictwo	6 821,00
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	4 147,00
Transport i gospodarka magazynowa	646,00
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	26,00
Informacja i komunikacja	89,00
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0,00
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	4 159,00
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	320,00
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	111,00
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenie społeczne	10 444,00
Edukacja	0,00
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	95,00
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	0,00
Pozostała działalność usługowa	0,00
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	0,00
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0,00
Razem zaangażowanie wg branż	**84 652,00**

Bank dokonuje podziału kredytów na klasy ekspozycji tylko na potrzeby sprawozdawczości COREP, gdzie nie jest wymagana struktura branżowa ekspozycji. Bank analizuje strukturę branżową portfela kredytowego wg wartości nominalnej w ramach informacji zarządczej z ryzyka kredytowego. W związku z trudnością pozyskania danych z systemu informatycznego o strukturze branżowej w rozbiciu na klasy ekspozycji powyższa tabela przedstawia strukturę branżową w sposób przedstawiony w analizie ryzyka kredytowego. Przedstawienie powyższych danych w takiej formie nie ma wpływu na ocenę lub decyzję klienta przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych.

Ekspozycje kredytowe wobec MŚP na dzień 31.12.2019r. wg wartości nominalnej wynosiły: 74 070,00 tys. zł

Bank w swoich analizach przyjmuje, że ma jeden obszar geograficzny zgodny ze Statutem.

Bank działa na terenie powiatów: średzkiego, poznańskiego (ziemskiego), jarocińskiego, śremskiego i wrzesińskiego. Powiaty te znajdują się w województwie wielkopolskim i nie są znacząco zróżnicowane gospodarczo, w związku z tym Bank dla analiz nie dokonuje rozbicia na obszary geograficzne.

4. Struktura ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności

Podział należności kredytowych według terminów zapadalności w pełnych złotych przedstawia się następująco:

	Należności od sektora finansowego	*Należności od sektora niefinansowego*			*Należności od sektora rządowego i samorządowego*	*Razem*
	Pozostałe instytucje sektora finansowego	*Gospodarstwa domowe*	*Przedsiębiorstwa*	*Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych*	*Instytucje samorządowe*	
Bez określonego terminu	0,00	107 469,00	696 365,00	31,00	0,00	803 865,00
Do 1 tygodnia	0,00	22 167,00	19 687,00	0,00	0,00	41 854,00
Powyżej 1 tygodnia do 1 miesiąca	0,00	615 514,00	916 324,00	2 181,00	59 850,00	1 593 869,00
Powyżej 1 do 3 m-cy	0,00	3 519 316,00	2 104 502,00	4 362,00	425 200,00	6 053 380,00
Powyżej 3 do 6 m-cy	0,00	6 277 874,00	1 525 841,00	6 543,00	485 050,00	8 295 308,00
Powyżej 6 do 12 m-cy	0,00	10 223 550,00	3 096 168,00	13 086,00	970 300,00	14 303 104,00
Powyżej 1 roku do 2 lat	0,00	9 035 333,00	1 319 525,00	26 172,00	1 601 000,00	11 982 030,00
Powyżej 2 do 5 lat	0,00	17 631 382,00	1 967 050,00	69 276,00	4 942 500,00	24 610 208,00
Powyżej 5 do 10 lat	0,00	15 468 535,00	2 545 973,00	16 164,00	1 960 000,00	19 990 672,00
Powyżej 10 do 20 lat	0,00	7 396 792,00	1 224 465,00	0,00	0,00	8 621 257,00
Powyżej 20 lat	0,00	1 042 492,00	0,00	0,00	0,00	1 042 492,00

Bank dokonuje podziału kredytów na klasy ekspozycji tylko na potrzeby sprawozdawczości COREP, gdzie nie jest wymagane rozbicie wg terminów zapadalności. Aktywa i pasywa według terminów zapadalności przedstawiane są w formularzu FIN005_1 sprawozdawczości FINREP dla całego portfela kredytowego, w związku z tym powyżej przedstawiono należności w podziale na terminy i grupy należności tak, jak w formularzu FIN005_1.

5. Struktura ekspozycji zagrożonych w rozbiciu na istotne branże lub typy kontrahentów

W związku z tym, że Bank dla celów sprawozdawczych nie przedstawia ekspozycji zagrożonych, sald korekt wartości i rezerw według istotnych branż, ani typów kontrahentów, dlatego przedstawiono jakość portfela kredytowego w podziale na sektory gospodarki.

Strukturę należności w podziale na kategorie należności według stanu na dzień 31.12.2019 r. (w zł) przedstawia poniższa tabela:

	Wartość brutto w zł	*Rezerwy celowe od należności*	*Odpisy aktualizujące należności*	*Korekty wartości*
Należności od sektora finansowego	0,00	0,00	0,00	0,00
- w sytuacji normalnej	0,00	0,00	0,00	0,00
- pod obserwacją	0,00	0,00	0,00	0,00
- poniżej standardu	0,00	0,00	0,00	0,00
- wątpliwe	0,00	0,00	0,00	0,00
- stracone	0,00	0,00	0,00	0,00
Należności od sektora niefinansowego	87 089 093,53	1 044 885,65	154 692,67	818 549,00
- w sytuacji normalnej	82 783 055,97	30 472,05	68,65	801 214,26
- pod obserwacją	2 296 995,42	34 084,54	110,36	17 334,74
- poniżej standardu	1 089 915,54	213 504,00	2 310,65	0,00
- wątpliwe	0,00	0,00	0,00	0,00
- stracone	919 126,60	766 825,06	152 203,01	0,00
Należności od sektora budżetowego	10 530 831,11	0,00	0,00	0,00
- w sytuacji normalnej	10 530 831,11	0,00	0,00	0,00
- pod obserwacją	0,00	0,00	0,00	0,00
- poniżej standardu	0,00	0,00	0,00	0,00
- wątpliwe	0,00	0,00	0,00	0,00
- stracone	0,00	0,00	0,00	0,00
Inne należności	2 789,04	0,00	2 789,04	0,00
Należności ogółem	97 622 713,68	1 044 885,65	157 481,71	818 549,00

6. Kwoty ekspozycji o utraconej wartości i ekspozycji przeterminowanych

Na dzień 31.12.2018r. ekspozycje kredytowe ogółem wg klas ryzyka (w wartościach nominalnych) przedstawiały się następująco:

Klasa ekspozycji	*Wartość w zł*
Ekspozycje normalne	93 200 324,99
Ekspozycje pod obserwacją	2 289 637,50
Ekspozycje zagrożone, w tym:	1 845 285,88
Ekspozycje poniżej standardu	1 078 362,29
Ekspozycje wątpliwe	0,00
Ekspozycje stracone	766 923,59
Ogółem:	**97 335 248,37**

Ekspozycje przeterminowane wg wartości bilansowej brutto, prezentowane w arkuszu FBN020_2 w sprawozdawczości FINREP wg stanu na dzień 31.12.2019r. w pełnych złotych przedstawiały się następująco:

		Rachunki bieżące	*Lokaty*	*Instrumenty dłużne*	*Kredyty*	*Inne należności*
Sektor finansowy	**Nieprzeterminowane**	2 662 166	88 165 033	404 670	0	12 950 021
	Przeterminowane od 1 dnia <=30 dni	0	0	0	0	0
	Przeterminowane >30 dni <=90 dni	0	0	0	0	0
	Przeterminowane >90 dni <=180 dni	0	0	0	0	0
	Przeterminowane >180 dni <= 1 roku	0	0	0	0	0
	Przeterminowane >roku	0	0	0	0	0

Sektor niefinansowy	**Nieprzeterminowane**	0	0	0	83 255 367	0
	Przeterminowane od 1 dnia <=30 dni	0	0	0	694 432	488
	Przeterminowane >30 dni <=90 dni	0	0	0	1 402 034	424
	Przeterminowane >90 dni <=180 dni	0	0	0	0	443
	Przeterminowane >180 dni <= 1 roku	0	0	0	13 947	382
	Przeterminowane >roku	0	0	0	904 765	1 051
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	**Nieprzeterminowane**	0	0	0	10 530 831	0
	Przeterminowane od 1 dnia <=30 dni	0	0	0	0	0
	Przeterminowane >30 dni <=90 dni	0	0	0	0	0
	Przeterminowane >90 dni <=180 dni	0	0	0	0	0
	Przeterminowane >180 dni <= 1 roku	0	0	0	0	0
	Przeterminowane >roku	0	0	0	0	0

7. Uzgodnienie zmian stanów korekt i rezerw/odpisów z tytułu ekspozycji zagrożonych wraz z saldem początkowym i końcowym

Wyszczególnienie	*Stan na 01.01.2019r.*	*Zwiększenia rezerw*	*Wykorzystanie rezerw*	*Rozwiązanie rezerw*	*Stan na 31.12.2019r.*
Rezerwy celowe od należności od sektora finansowego, w tym:	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- w sytuacji normalnej i pod obserwacją	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- poniżej standardu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- wątpliwe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- stracone	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rezerwy celowe od należności od sektora niefinansowego, w tym:	**848 669,37**	**252 639,91**	**5 259,15**	**51 164,48**	**1 044 885,65**
- w sytuacji normalnej i pod obserwacją	95 192,55	18 948,52	0,00	49 584,48	64 556,59
- poniżej standardu	0,00	213 504,00	0,00	0,00	213 504,00
- wątpliwe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- stracone	753 476,82	20 187,39	5 259,15	1 580,00	766 825,06
Rezerwy celowe na należności od sektora budżetowego, w tym:	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
- w sytuacji normalnej i pod obserwacją	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- poniżej standardu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- wątpliwe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- stracone	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Wyszczególnienie	*Stan na 01.01.2019r.*	*Zwiększenia*	*Wykorzystanie*	*Rozwiązanie*	*Stan na 31.12.2019r.*
Odpisy aktualizujące należności od sektora finansowego, w tym:	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- w sytuacji normalnej i pod obserwacją	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- poniżej standardu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- wątpliwe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- stracone	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Odpisy aktualizujące należności od sektora niefinansowego, w tym:	**848 669,37**	**252 639,91**	**5 259,15**	**51 164,48**	**1 044 885,65**

- w sytuacji normalnej i pod obserwacją	95 192,55	18 948,52	0,00	49 584,48	64 556,59
- poniżej standardu	0,00	213 504,00	0,00	0,00	213 504,00
- wątpliwe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- stracone	753 476,82	20 187,39	5 259,15	1 580,00	0,00
Odpisy aktualizujące należności od sektora budżetowego, w tym:	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
- w sytuacji normalnej i pod obserwacją	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- poniżej standardu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- wątpliwe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- stracone	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Instrumenty finansowe:	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
- obligacje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- jednostki uczestnictwa FIO	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- certyfikaty inwestycyjne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- akcje i udziały	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rzeczowe aktywa trwałe	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Inne aktywa	**2 310,93**	**8 951,92**	**200,67**	**8 273,14**	**2 789,04**
RAZEM	**44 670,17**	**124 050,03**	**2 573,85**	**8 664,64**	**157 481,71**

VI. Techniki ograniczania ryzyka kredytowego

Na dzień 31,.12.2019r. Bank nie stosował technik ograniczania ryzyka kredytowego w zakresie tworzenia rezerw celowych i odpisów na odsetki ani w zakresie wyznaczania aktywów ważonych ryzykiem.
Bank stosował wagę ryzyka 35% dla ekspozycji w pełni i całkowicie zabezpieczonej hipoteką na nieruchomości mieszkalnej. Na dzień 31.12.2019r. wartość ekspozycji, dla której zastosowano wagę ryzyka 35% wynosiła: 72 100,00 zł.

VII. Korzystanie z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI

Bank wykorzystuje oceny zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI na potrzeby wyznaczania aktywów ważonych ryzykiem, dla następujących ekspozycji wobec:
1) instytucji - jeżeli rezydualny termin ekspozycji jest dłuższy niż 3 miesiące,
2) samorządów regionalnych lub władz lokalnych - jeżeli ekspozycja nie jest denominowana lub finansowana w walucie krajowej,
3) podmiotów sektora publicznego - jeżeli pierwotny termin zapadalności ekspozycji jest dłuższy niż 3 miesiące,

którym to kategoriom przypisywana jest waga ryzyka odpowiadająca stopniu jakości kredytowej rządu polskiego.;
Bank korzysta z ocen jakości kredytowej nadanych przez ECAI:
1) Fitch Ratings;
2) Moody's Investors Service;
3) Standard and Poor's Ratings Services.

Jeżeli nadane oceny odpowiadają różnym wagom ryzyka wówczas Bank uwzględnia tę ocenę, której odpowiada wyższa waga ryzyka.
Jeżeli dostępne są więcej niż dwie oceny kredytowe sporządzone przez wyznaczone ECAI dla danej pozycji z ratingiem, wówczas uwzględnia się te dwie spośród nich, z którymi wiążą się najniższe wagi ryzyka, z zastrzeżeniem że: jeżeli dwie najniższe wagi ryzyka różnią się od siebie, przypisuje się wyższą z nich;

Bank uzależnia przyznanie wagi ryzyka od stopnia jakości kredytowej, który przypisano rządowi polskiemu wg następującej tabeli:

Stopień jakości kredytowej rządu polskiego	1	2	3	4	5	6
Waga ryzyka ekspozycji	20%	50%	100%	100%	100%	150%

Bank uzależnia stopień jakości kredytowej od oceny wiarygodności kredytowej w następujący sposób:

Stopień jakości kredytowej	*Ocena wiarygodności kredytowej*		
	Fitch Ratings	*Moody's Investors Service*	*Standard and Poor's Ratings Services*
1	AAA do AA	Aaa do Aa	AAA do AA
2	A	A	A
3	BBB	Baa	BBB
4	BB	Ba	BB
5	B	B	B
6	CCC i poniżej	Caa i poniżej	CCC i poniżej

Na dzień 31.12.2019r. Bank nie posiadał ekspozycji, którym przypisywana jest waga ryzyka odpowiadająca stopniu jakości kredytowej rządu polskiego.

VIII. Ryzyko operacyjne

Bank wyznacza wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne metodą wskaźnika podstawowego. Kwota wymogu kapitałowego w zakresie ryzyka operacyjnego według stanu na datę sporządzania informacji wynosi 943 tys. zł.
Wartość strat brutto wynikających z ryzyka operacyjnego zarejestrowanych w 2019 roku w podziale na kategorie zdarzeń przedstawia się następująco:

Rodzaj zdarzenia	*Nr kategorii wg Rekomendacji*	*Ilość zdarzeń*	*Kwot strat brutto (zł)*	*Kwota odzyskana (zł)*	*Kwota strat netto (zł)*
3. Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwa w miejscu pracy	3.1.1.	1	5 640,00	0,00	5 640,00
5. Szkody związane z aktywami rzeczowymi	5.1.1.	1	7 884,09	7 884,09	0,00
6. Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	6.1.1.	2	1 088,55	0,00	1 088,55
6. Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	6.1.4.	1	1 205,40	0,00	1 205,40
7. Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzania procesami operacyjnymi	7.1.2.	4	170,85	170,85	0,00
7. Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzania procesami operacyjnymi	7.1.6.	4	700,00	400,00	300,00

W 2019r. 13 z zarejestrowanych incydentów generowało straty brutto w kwocie 16 688,89 zł. Były to najczęściej błędy pracowników objawiające się błędami przy prowadzaniu danych do systemu i awarie sprzętów. Z kwoty brutto odzyskano 8 454,94 zł, strata netto więc wyniosła 8 233,95 zł. Wszystkie błędy i nieprawidłowości były na bieżąco wyjaśniane i korygowane. W celu uniknięcia tego typu zdarzeń w przyszłości informowano pracowników o popełnionych błędach i wzmocniono system kontroli wewnętrznej.

IX. Ekspozycje kapitałowe

Na dzień 31.12.2019r. Bank nie posiadał papierów wartościowych.

Udziały lub akcje w innych jednostkach według stanu na dzień 31.12.2019 roku przedstawia poniższe zestawienie.

Emitent	*Rodzaj papieru wartościowego*	*Wartość bilansowa w zł*
SGB-Bank S.A.	bankowe papiery wartościowe	404 670,24
SGB-Bank S.A.	akcje	1 223 000,00
Part Net Sp. z o. o.	udziały	54 250,00
Spółdzielczy Sysytem Ochrony SGB	udziały	1 000,00
RAZEM		**1 682 920,24**

X. Ryzyko stopy procentowej w portfelu niehandlowym

Ryzyko stopy procentowej w Banku wynika głównie z niedopasowania terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych oraz niedopasowania tych pozycji ze względu na stawki referencyjne.
Do pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank stosuje metodę luki stopy procentowej.
Bank ogranicza poziom ryzyka stopy procentowej poprzez stosowanie systemu limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych.
W związku z niewystępowaniem aktywów o nieokreślonym terminie zapadalności, Bank nie określa zasad ograniczania tego ryzyka po stronie aktywnej bilansu.
W pasywach do pozycji o nieokreślonym terminie wymagalności zalicza się:
1) środki na rachunkach bieżących podmiotów gospodarczych,
2) środki na rachunkach oszczędnościowo-rozliczeniowych osób fizycznych,
3) środki na rachunkach bieżących jednostek samorządu terytorialnego.
Oprocentowanie w/w rachunków uzależnione jest bezpośrednio od decyzji Zarządu Banku, co oznacza, że ograniczone jest ryzyko związane z kształtowaniem się poziomu oprocentowania tych rachunków w długiej perspektywie czasowej, przy czym z uwagi na niski poziom oprocentowania tych rachunków, nie mają one znaczącego wpływu na obniżanie kosztów odsetek w sytuacji spadku stóp procentowych.
W Banku występuje nadwyżka aktywów nad pasywami wrażliwymi na zmiany stóp procentowych, która wynosi 3,9%.
Spadek stóp procentowych o 200 punktów bazowych obniża wynik odsetkowy Banku o: 2 870,8 tys. zł.
Spadek stóp procentowych o 200 punktów bazowych zmienia bilansową wartość kapitału o 16,6 tys. zł.
Pomiar ryzyka stopy procentowej dokonywany jest z częstotliwością miesięczną.

XI. Polityka zmiennych składników wynagrodzeń

1.	**Informacje dotyczące procesu ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń.**
2.	**Najważniejsze informacje dotyczące kształtowania wynagrodzeń, w tym w zakresie wynagrodzeń zależnych od wyników, kryteria pomiaru wyników i korygowania tych wyników o ryzyko oraz zasady uwzględniania długoterminowych wyników Banku uwzględniających korekty o koszt wynagrodzeń**
3.	**Stosunek stałych składników wynagrodzenia do składników zmiennych.**

4. Główne parametry oraz zasady ustalania wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku, w tym sposób powiązania wysokości wynagrodzenia z wynikami w przypadku wynagrodzeń zależnych od wyników.

Bank wprowadził Politykę wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa na istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Środzie Wielkopolskiej.
Do stanowisk istotnych o których mowa w §24 Rozporządzenia Ministra Finansów oraz w uchwale 604/2014 Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w Banku zalicza się: Członków Rady Nadzorczej i Członków Zarządu. Z uwagi na fakt, że Bank nie udziela kredytów przekraczających 5 mln EUR, do stanowisk istotnych nie zalicza się innych stanowisk w Banku.
Wysokość wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej ustala Zebranie Przedstawicieli.
Rada Nadzorcza otrzymuje tylko stałe składniki wynagrodzenia.
Wysokość wynagrodzenia stałego i zmiennego dla członków Zarządu ustala Rada Nadzorcza.
Wysokość wynagrodzenia stałego i zmiennego dla pracowników ustala Zarząd.
Łączna kwota wypłaconej premii uznaniowej osobom zajmującym stanowiska istotne w Banku za dany rok nie może spowodować obniżenia wyniku finansowego do poziomu, który nie zapewni realnego przyrostu funduszy własnych Banku oraz budowy bezpiecznej bazy kapitałowej. Wysokość zmiennych składników wynagradzania nie może być wyższa niż 50% rocznego wynagrodzenia zasadniczego osób zajmujących stanowiska istotne, a wynagrodzenie zasadnicze powinno mieć taką wysokość, aby Bank mógł prowadzić elastyczną politykę wynagrodzeń w zakresie zmiennych składników.
Oceny efektów pracy członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza w terminie oceny wykonania Strategii działania w oparciu o kryterium ilościowe oraz jakościowe. Ocena efektów pracy obejmuje następujące wskaźniki Banku osiągane w ostatnich trzech latach (kryterium ilościowe) w odniesieniu do założeń Strategii działania:
1) zysk netto,
2) zwrot z kapitału własnego (ROE),
3) jakość portfela kredytowego,
4) współczynnik kapitałowy,
5) wskaźnik płynności LCR,
6) wynik z tytułu rezerw celowych.

Ocenie podlega stopień wykonania w/wk wskaźników w odniesieniu do planu finansowego w poszczególnych latach podlegających ocenie oraz w stosunku do założeń przyjętych w Strategii działania na dany okres. Zmienne składniki są przyznawane w przypadku, gdy w każdym z ostatnich trzech lat plan w zakresie wskaźników był zrealizowany co najmniej w 80%.
Kryteria jakościowe oceny członków Zarządu przy przyznawaniu zmiennych składników wynagradzania to:
1) Uzyskane absolutorium w okresie oceny,
2) Pozytywna ocena rękojmi należytego wykonania obowiązków, zgodnie z art. 22aa ustawy Prawo bankowe,
3) Ogólna dobra ocena przez Radę Nadzorczą realizacji zadań zawartych w planie ekonomiczno-finansowym w okresach objętych oceną.

W przypadku zagrożenia nie spełnienia wymogów ostrożnościowych lub zagrożenia upadłością zmiennych składników wynagradzania nie przyznaje się.

5. Zbiorcze informacje ilościowe na temat wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze

Wartość wynagrodzeń za 2019r. rok z podziałem na wynagrodzenia stałe i zmienne oraz liczbę osób je otrzymujących przedstawia poniższa tabela:

Stanowiska kierownicze	*Stałe składniki*	*Zmienne składniki*	*Ilość osób*
Członkowie Zarządu	202 784,02 zł	20 000,00 zł	3

Wartość płatności związanych z podjęciem zatrudnienia i z zakończeniem zatrudnienia dokonanym w danym roku obrotowym, liczbę osób otrzymujących takie płatności oraz najwyższą płatność na rzecz jednej osoby przedstawia poniższa tabela:

Tytuł wynagrodzenia:	*Wartość:*
Suma wypłat indywidualnych odpraw z tytułu zakończenia stosunku pracy z osobami na stanowiskach kierowniczych	0,00
Ilość osób, które otrzymało w/w. wynagrodzenie	0
Najwyższa kwota wypłacona pojedynczej osobie	0,00
Suma wypłat zmiennych składników wynagradzania z tytułu nawiązania w 2018r. stosunku pracy z osobami na stanowiskach kierowniczych	0,00
Ilość osób, które otrzymało w/w wynagrodzenie	0
Najwyższa kwota wypłacona pojedynczej osobie	0,00

XII. Ryzyko płynności

1. Rola i zakres odpowiedzialności jednostek biznesowych oraz komitetów zaangażowanych w zarządzanie ryzykiem płynności

Za nadzór nad zarządzaniem ryzykiem płynności w Banku odpowiada Prezes Zarządu odpowiedzialny za pion organizacji i zarządzania.
Zadania związane z utrzymywaniem płynności Banku wykonuje Główny Księgowy.
Zadania związane z pomiarem, monitorowaniem i kontrolowaniem ryzyka płynności w Banku wykonuje Sekcja ryzyk.
Oceny bieżącej i planowanej pozycji płynności płatniczej Banku dokonuje Zarząd i Komitet Zarządzania Ryzykami.
Główny Księgowy zarządzający ryzykiem płynności odpowiada za optymalne zarządzanie środkami Banku oraz za wywiązywanie się Banku z zawartych umów (zarówno kredytowych – zabezpieczenie środków na akcję kredytową jak i środków na wypłaty depozytów, których termin wymagalności upłynął).

2. Sposób pozyskiwania finansowania działalności

Głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych.
Bank zakłada utrzymanie dotychczasowej struktury depozytów przyjętych od klientów Banku.
Bank posiada i aktualizuje w okresach rocznych plan pozyskiwania i utrzymywania depozytów.
Bank dostosowuje skalę działania do możliwości zapewnienia stabilnego finansowania.
Bank zakłada możliwość pozyskiwania dodatkowym źródeł środków z Banku Zrzeszającego na zasadach i w zakresie możliwości Banku Zrzeszającego;
W sytuacji awaryjnej, dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w

Umowie Systemu Ochrony SGB, a także pozyskanie kredytu refinansowego w Narodowym Banku Polskim.

3. Stopień scentralizowania funkcji skarbowych i zarządzania płynnością

Funkcje skarbowe wykonywane są przez Głównego księgowego, w pionie finansowym, natomiast funkcje zarządzania płynnością wykonywane są przez Sekcję ryzyk w pionie organizacji i zarządzania. Funkcje te są w pełni scentralizowane.

4. Zasady funkcjonowania w ramach Zrzeszenia i Systemu Ochrony SGB

Bank jest członkiem Zrzeszenia SGB oraz Uczestnikiem Systemu Ochrony SGB. W związku z tym, zarządzanie ryzykiem płynności odbywa się zgodnie z zasadami ustalonymi w Zrzeszeniu i Systemie.

Bank Zrzeszający realizuje następujące zadania:

1) prowadzenie rozliczeń pieniężnych Banków Spółdzielczych,
2) zabezpieczanie Banków Spółdzielczych przed ryzykiem związanym z zakłóceniami w realizacji rozliczeń międzybankowych,
3) zabezpieczanie płynności śróddziennej dla Banków Spółdzielczych,
4) prowadzenie rachunków bieżących Banków Spółdzielczych,
5) udzielanie kredytów w rachunku bieżącym Bankom Spółdzielczym zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku Zrzeszającego,
6) gromadzenie nadwyżek środków Banków Spółdzielczych,
7) prowadzenie rachunków Minimum Depozytowego,
8) utrzymywanie aktywów płynnych stanowiących pokrycie środków Minimum Depozytowego,
9) wyznaczanie i utrzymywanie zagregowanego wymogu pokrycia płynności (LCR),
10) pośredniczenie w zakupie przez Banki Spółdzielcze papierów wartościowych w ramach limitów ustalonych przez Spółdzielnię,
11) przeprowadzanie „zagregowanych" testów warunków skrajnych i awaryjnych planów płynności,
12) wsparcie Banków Spółdzielczych w zakresie narzędzi analitycznych służących pomiarowi ryzyka płynności, w tym wyznaczanie krzywej krańcowego kosztu finansowania.

Jednostka zarządzająca Systemem Ochrony realizuje następujące zadania:

1) udzielanie pomocy płynnościowej Uczestnikom, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Systemie Ochrony,
2) wyznaczanie minimalnego zasobu aktywów płynnych w Systemie Ochrony (m.in. poprzez aktualizację kwoty Minimum Depozytowego),
3) ustalanie limitów ryzyka płynności w Systemie Ochrony;
4) monitorowanie poziomu płynności Uczestników na zasadzie indywidualnej i zagregowanej,
5) prowadzenie wymiany informacji o ryzyku płynności pomiędzy Uczestnikami,
6) opracowanie procedur wzorcowych dotyczących zarządzania ryzykiem płynności.

Nadwyżki środków niewykorzystane na działalność kredytową lub nie przeznaczone przez Bank na zakup innych aktywów (w tym aktywów płynnych) gromadzi Bank Zrzeszający.

Bank może w inny sposób zagospodarować nadwyżkę środków tylko za zgodą Banku Zrzeszającego.

5. Ujawnienia ilościowe z zakresie płynności

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank wykazywał nadwyżkę płynności (rozumianą jako maksymalna kwota środków, o którą mogą zostać zmniejszone aktywa płynne, aby regulacyjne miary płynności nie spadły poniżej wymaganego minimum:

Nazwa nadwyżki	*Wartość nadwyżki w tys. zł.*
LCR ponad minimum – nadwyżka aktywów płynnych	6 900,00

Wielkość miar płynności oraz wskaźnika LCR przedstawiają się następująco:

Nazwa	*Wielkość*	*Obowiązujący poziom*
Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi	2,84	1
Wskaźnik LCR	217%	80%

Urealniona luka płynności dla pierwszych trzech przedziałów z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz skumulowane luki płynności w tys. zł przedstawiają się następująco:

Przedział płynności	*do 1 tygodnia*	*powyżej 1 tygodnia do 1 miesiąca*	*Powyżej 1 do 3 miesięcy*
Aktywa	42 804	19 915	32 753
Należności	42 802	19 915	32 753
Pozostałe aktywa	1	0	0
Zobowiązania pozabilansowe (otrzymane)	0	0	0
Pasywa	34 167	1 919	3 591
Zobowiązania	29 565	1 919	3 591
Pozostałe pasywa	154	0	0
Zobowiązania pozabilansowe (udzielone)	4 448	0	0
Luka (w przedziałach)	8 637	17 996	29 163
Aktywa skumulowane (od początku)	42 804	62 718	95 472
Pasywa skumulowane (od początku)	34 167	36 085	39 676
Luka skumulowana (od początku)	8 637	26 633	55 796
Wskaźnik skumulowany (od początku)	1,25	1,74	2,41

Bank funkcjonując w ramach Zrzeszenia SGB ma możliwość zaciągnięcia w Banku Zrzeszającym kredytu rewolwingowego na poprawę nadzorczych miar płynności. Istnieje także możliwość zaciągnięcia kredytu w rachunku bieżącym.

Bank jest uczestnikiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB. W ramach Systemu Ochrony funkcjonują następujące mechanizmy pomocowe:

- Minimum depozytowe,
- Fundusz pomocowy.

Celem utworzenia Minimum Depozytowego jest stworzenie skutecznego mechanizmu zapewnienia płynności Uczestników Systemu Ochrony, a w szczególności zabezpieczenia płynności bieżącej. Minimum Depozytowe stanowi ogół środków gromadzonych i deponowanych przez Banki Spółdzielcze, na wyodrębnionych rachunkach bankowych, w Banku Zrzeszającym.

Uczestnicy tworzą w Spółdzielni Fundusz Pomocowy, którego celem jest finansowanie zadań Spółdzielni w zakresie udzielania pomocy finansowej Uczestnikom, mającej na celu zapewnienie płynności oraz poprawę ich wypłacalności oraz zapobieżenie upadłości.

Spółdzielnia może udzielić Uczestnikowi zwrotnej pomocy finansowej, w szczególności w formie:

1) Pożyczki płynnościowej – udzielanej na wsparcie płynności Uczestnika,
2) Pożyczki restrukturyzacyjnej – udzielanej na wsparcie działań, mających na celu usunięcie niewypłacalności lub groźby niewypłacalności Uczestnika,
3) Kaucji – ustanowionej celem zabezpieczenia wierzytelności wymagającej utworzenia rezerwy celowej,
4) Gwarancji, poręczenia lub innych zabezpieczeń,
5) Nabycia wierzytelności,
6) Pożyczki długoterminowej na warunkach zobowiązań podporządkowanych,
7) Objęcia udziałów członkowskich w celu zwiększenia funduszy własnych Banku Spółdzielczego,
8) Wniesienia wkładów pieniężnych do Banku Spółdzielczego,
9) Objęcia akcji w celu zwiększenia funduszy własnych Banku Zrzeszającego.

Na datę 31.12.2019r. Bank posiadał możliwość skorzystania z następujących, dodatkowych źródeł finansowania:

Rodzaj	*Kwota*	*Warunki dostępu*
pożyczka płynnościowa z Funduszu Pomocowego	62 552	w sytuacji awaryjnej
lokata płynnościowa ze środków Minimum Depozytowego	161 117	w sytuacji awaryjnej

6. Ujawnienia jakościowe w zakresie płynności

Przyczyny, które mogą spowodować narażenie Banku na ryzyko płynności to:
- Niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów i istnienie niekorzystnej luki płynności w poszczególnych przedziałach,
- Przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przypływów pieniężnych Banku,
- Nadmierna koncentracja depozytów pod względem dużych kontrahentów,
- Znaczące zaangażowanie depozytowe osób wewnętrznych Banku,
- Konieczność pozyskiwania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki,
- Wadliwe plany awaryjne płynności nie uwzględniające szokowych zachowań klientów,
- Niski stosunek depozytów, w tym depozytów stabilnych do akcji kredytowej,
- Niewystarczające fundusze do finansowania aktywów strukturalnie niepłynnych,
- Ryzyko reputacji.

Bank dywersyfikuje źródła finansowania poprzez:
- Oferowanie produktów depozytowych klientom z sektora niefinansowego, budżetowego i finansowego,
- Ograniczanie depozytów dużych deponentów,
- Różne terminy wymagalności depozytów,
- Różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące.

Do podstawowych technik ograniczania ryzyka płynności można zaliczyć:
- Stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów systemu ochrony,
- Lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, które mają za zadanie zapewnienie przetrwania w sytuacji skrajnej,
- Testy warunków skrajnych i plany awaryjne,
- Przystąpienie do Systemu Ochrony SGB, które zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową z Funduszu Pomocowego,

- Utrzymanie Minimum Depozytowego w Banku Zrzeszającym,
- Systematyczne przeprowadzanie audytu systemu zarządzania ryzykiem płynności.

Podstawowe pojęcia stosowane w procesie zarządzania ryzykiem płynności, zgodnie z obowiązującymi w Banku na dzień 31.12.2019r. Zasadami zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Środzie Wielkopolskiej:

1) płynność płatnicza - zdolność do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty,
2) płynność śróddzienna – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu,
3) płynność bieżąca – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 kolejnych dni,
4) płynność krótkoterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni,
5) płynność średnioterminowa – zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy,
6) płynność długoterminowa – monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy,
7) baza depozytowa – zobowiązania terminowe i bieżące osób fizycznych oraz innych podmiotów niefinansowych, z wyłączeniem transakcji dotyczących obrotu na hurtowym rynku finansowym,
8) depozyty – baza depozytowa oraz zobowiązania terminowe i bieżące wobec instytucji rządowych i samorządowych oraz podmiotów finansowych, z wyłączeniem banków,
9) depozyty ogółem – depozyty oraz depozyty banków.

Główny księgowy zarządzający ryzykiem płynności odpowiada za optymalne zarządzanie środkami Banku oraz za wywiązywanie się Banku z zawartych umów.

Bank podejmując decyzje dotyczące inwestowania nadwyżek środków bierze pod uwagę ryzyko płynności rynku i stosuje różne rodzaje instrumentów regulowania płynności, w zależności od sytuacji Banku i otoczenia.

Wyniki testów warunków skrajnych wykorzystywane są w planowaniu awaryjnym oraz w procesie szacowania kapitału wewnętrznego.

Bank przeprowadza scenariuszowe testy warunków skrajnych, w których szacuje konieczny do utrzymania poziom bufora płynności. Plany awaryjne budowane są w celu określenia postępowania w sytuacji braku aktywów nieobciążonych zabezpieczających bufor płynności dla każdego ze scenariuszy.

Polityka Banku w zakresie utrzymania rezerwy płynności opiera się na podstawowych założeniach:

1) utrzymanie dotychczasowej struktury pasywów banku, gdzie głównym źródłem finansowania aktywów są depozyty podmiotów niefinansowych oraz instytucji samorządowych,
2) pozyskiwanie depozytów o możliwie długich terminach wymagalności, tak aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym,
3) utrzymywanie na bezpiecznym poziomie nadzorczych miar płynności, przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów z tym związanych,
4) finansowanie kredytów przez depozyty stabilne (osad),
5) identyfikacja wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności.

Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez odpowiednie kształtowanie struktury posiadanych aktywów i pasywów oraz stosowanie systemu limitów.

W celu utrzymywania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniom na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów nieobciążonych lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych.
W ramach alternatywnych źródeł finansowania Bank wyróżnia:
1) sprzedaż wysokopłynnych aktywów (aktywa nieobciążone) lub zaciągnięcie kredytów zabezpieczonych tymi aktywami,
2) dodatkowe źródła finansowania w postaci:
   a) wykorzystania przyznanych linii kredytowych,
   b) sprzedaży innych aktywów, w tym kredytów,
   c) pozyskania niezabezpieczonego finansowania z Banku Zrzeszającego,
   d) pozyskania pożyczki płynnościowej ze Spółdzielni,
   e) przyrostu depozytów.

Do aktywów nieobciążonych mogą być zaliczane aktywa, które spełniają wszystkie z wymienionych warunków:
1) brak obciążeń,
2) wysoka jakość kredytowa,
3) łatwa zbywalność,
4) brak prawnych, regulacyjnych i operacyjnych przeszkód do wykorzystania aktywów w celu pozyskania środków,
5) sprzedaż aktywa nie oznacza konieczności podejmowania nadzwyczajnych działań.

Bank utrzymuje aktywa nieobciążone (liczone według wartości bilansowej) na poziomie równym lub wyższym od wyznaczonego bufora płynności.
W celu utrzymania płynności całego Systemu Ochrony SGB Bank ma obowiązek utrzymywania Minimum Depozytowego oraz dokonywania wpłat na Fundusz Pomocowy zgodnie z podpisaną Umową Systemu Ochrony. Bank zobowiązany jest także do utrzymywania nadzorczych miar płynności na poziomie ustalonym przez przepisy zewnętrzne oraz wskaźnika LCR na poziomie zgodnym z obowiązującymi przepisami, przemnożonym przez współczynnik 0,8.
Analiza ryzyka płynności sporządzana jest z częstotliwością miesięczną przez Sekcję ryzyk dla Komitetu Zarządzania Ryzykami i obejmuje:
1) Źródła finansowania działalności Banku,
2) Strukturę i stabilność depozytów,
3) Analizę zrywalności i odnawialności depozytów,
4) Analizę największych deponentów oraz depozyty osób wewnętrznych w bazie depozytowej Banku,
5) Analizę zobowiązań pozabilansowych udzielonych,
6) Alternatywne źródła finansowania,
7) Stopień niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych – luka płynności,
8) Wskaźniki wczesnego ostrzegania,
9) Analizę wskaźników i limitów,
10) Analizę nadzorczych miar płynności i LCR,
11) Testy warunków skrajnych.

Komitet Zarządzania Ryzykmi w cyklach kwartalnych sporządza informację o poziomie wszystkich rodzajów ryzyka, w tym także ryzyka płynności dla Zarządu i Rady Nadzorczej.

XIII. Dźwignia finansowa

Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni

*Lp.**	*Pozycja*	*Kwota w złotych*
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	207 362 022
6	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	3 374 630
7	Inne korekty	33 523
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	211 064 720

*) *numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 2016/200 z dnia 15 lutego 2016 roku ustanawiającym standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji*

Ujawnienie wskaźnika dźwigni

Lp.	*Pozycja*	*Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych w złotych*
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych)		
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	207 723 613
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	0
3	**Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)**	**207 723 613**
Inne pozycje pozabilansowe		
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	8 673 693
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	5 299 063
19	**Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17-18)**	**3 374 630**
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
20	Kapitał Tier I	13 148 581
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a, EU-19b	211 064 720
Wskaźnik dźwigni		
22	Wskaźnik dźwigni	6,23%

Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych

Lp.	*Pozycja*	*Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych*
EU-1	**Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłącznych) w tym:**	**207 723 613**
EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	0
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego w tym:	**207 723 613**
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	736 448
EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego których nie traktuje się jak państwa	10 530 831
EU-7	Instytucje	102 444 656
EU-8	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	23 659 446
EU-9	Ekspozycje detaliczne	52 949 797

EU-10	Przedsiębiorstwa	9 292 614
EU-11	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	131 487
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa nie generujące zobowiązania kredytowego)	7 978 334

Informacje jakościowe

1	***Opis procedur stosowanych w celu zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej***	Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej Bank klasyfikuje do ryzyk nieistotnych; zarządzanie tym rodzajem ryzyka odbywa się w ramach ryzyka kapitałowego – w oparciu o zatwierdzoną w Banku Strategię zarządzania i planowania kapitałowego. Takie podejście wynika z faktu, że Bank do obliczania aktywów ważonych ryzykiem stosuje metodę standardową (co ogranicza nadmierną możliwość wykorzystywania niższych wag ryzyka). W związku z tym zachowanie odpowiednich współczynników kapitałowych, powoduje, że wskaźnik dźwigni utrzymuje się również na bezpiecznym poziomie.
2	***Opis czynników które miały wpływ na wskaźnik dźwigni w okresie którego dotyczy ujawniony wskaźnik dźwigni***	Na wskaźnik dźwigni w 2019 roku wpływ miał poziom kapitału Tier I (wzrost spowodowany przekazaniem wyniku za 2018r. na kapitał zasobowy) oraz poziom aktywów i zobowiązań pozabilansowych.

XIV. Kontrola wewnętrzna

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są zorganizowane na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony (poziomach).

Na pierwszą linię obrony składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank.

Na druga linię obrony składa się:

1) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie, tj. m.in. Sekcja ryzyk, Zespół monitoringu i windykacji, Sekcja finansowo- księgowa i sprawozdawczości.
2) Stanowisko kontroli wewnętrznej i ryzyka braku zgodności

Trzecią linię obrony stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB.

Na wszystkich trzech poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku w ramach realizowanych czynności odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują (poziomo lub pionowo) przestrzeganie mechanizmów kontrolnych.

Poszczególne linie obrony, w ramach systemu kontroli wewnętrznej są odpowiedzialne za:

Pierwsza linia obrony – projektowanie i zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w szczególności w procesach biznesowych funkcjonujących w Banku oraz zgodności postępowania z regulacjami.

Druga linia obrony:

1) monitorowanie bieżące przyjętych mechanizmów kontrolnych,
2) przeprowadzanie pionowych testów mechanizmów kontrolnych,
3) ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych,
4) matrycę funkcji kontroli,
5) prowadzenie rejestru nieprawidłowości znaczących i krytycznych,
6) raportowanie znaczących i krytycznych nieprawidłowości.

Trzecia linia obrony odpowiedzialna jest za badanie oraz ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontroli i niezależnego monitorowania ich przestrzegania odpowiednio w ramach pierwszej i drugiej linii obrony, zarówno w odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem, jak i systemu kontroli wewnętrznej.
W Banku zapewniona jest niezależność monitorowania pionowego poprzez jednoznaczne wyodrębnienie linii obrony oraz niezależność monitorowania poziomego poprzez rozdzielenie zadań dotyczących stosowania danego mechanizmu kontrolnego i niezależnego monitorowania jego przestrzegania w ramach danej linii.
Za monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca, testowanie) w ramach danej linii odpowiedzialni są wyznaczeni pracownicy, w tym kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych.
Za monitorowanie pionowe pierwszej linii obrony przez drugą linię obrony odpowiada Stanowisko kontroli wewnętrznej i ryzyka braku zgodności.

W Banku stosuje się mechanizmy kontrolne:

1) automatyczne (wbudowane w systemy informatyczne, najczęściej wymuszające lub uniemożliwiające pewne działania,
2) półautomatyczne,
3) manualne.

Wszystkie mechanizmy znajdują odzwierciedlenie w procedurach różnego szczebla – zarówno politykach, jak i procedurach operacyjnych stosowanych przez pracowników niższego szczebla. Tym samym stanowią kluczowy element definiujący pożądane zachowania w ramach pierwszej i drugiej linii obrony. Stosowanie zapisów procedur w praktyce jest monitorowane w ramach testów pionowych i poziomych.
W szczególności Bank stosuje następujące mechanizmy kontrolne:

Lp.	Mechanizm kontrolny	Rodzaj mechanizmu
1.	Podział zadań, powierzenie odpowiednich funkcji (np. ABI, ASI), zakresy czynności i obowiązków, w tym: • kompetencje i odpowiedzialności • upoważnienia i pełnomocnictwa • system zastępstw • sprawowany nadzór przez przełożonego	Manualny, półautomatyczny
2.	System obiegu informacji i raportowania, w tym: • zapewnienie dostępu do informacji w terminie i zakresie właściwym do wykonywania zadań • raportowanie wykonania zadań do bezpośredniego przełożonego/dla Zarządu/ Rady Nadzorczej • porównywanie osiągniętych wyników z zamierzonymi celami	Manualny, półautomatyczny
3.	Uzgadniania danych tzw. rekoncyliacja i weryfikacja danych, w tym m.in.: • okresowe uzgadnianie, takie jak porównywanie dokumentów źródłowych transakcji z zestawieniem sald i obrotów • weryfikacja szczegółowych transakcji i czynności, a także przyjmowanych założeń i wyników metod stosowanych przez Bank do zarządzania ryzykiem	Manualny, półautomatyczny, automatyczny
4.	Zasad komisyjności „czworga oczu", akceptacja na drugą rękę", w tym m.in.: • realizowanie czynności przy współudziale co najmniej dwóch osób • komisje inwentaryzacyjne, spisowe • rejestracja i autoryzacja dowodów księgowych lub transakcji	Manualny, półautomatyczny, automatycznych

5.	System limitów i ograniczeń, w tym m.in.: • monitorowanie wszelkiego rodzaju limitów ostrożnościowych	Manualny, półautomatyczny,
6.	Mechanizmy dostępu fizycznego (strefy wydzielone, zamki, kody dostępu, zabezpieczenia przed pożarem, zalaniem) oraz zabezpieczenia teleinformatyczne, w tym m.in.: • zakazy i ograniczenia dostępu fizycznego pracowników do pomieszczeń, systemów i danych, Internetu • zabezpieczenie gotówki,	Automatyczny, półautomatyczny, manualny
7.	Inwentaryzacja i spisy z natury, w tym m.in.: • porównywanie zgodności stanu fizycznego/ rzeczywistego zasobów ze stanem zapisów w księgach rachunkowych, rejestrach • inwentaryzacja rzeczowych składników majątku • dzienne uzgadnianie stanu wartości gotówki	Manualny półautomatyczny
8.	Tworzenie kopii zapasowych oraz ich testowanie	Automatyczny półautomatyczny
9.	Plany awaryjne, plany ciągłości działania oraz ich testowanie	Manualny, półautomatyczny,

Bank raz w roku dokonuje oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej. Zarząd dokonał tej oceny w dniu 14 stycznia 2020r, natomiast Rada Nadzorcza w dniu 10 marca 2020r. Na podstawie przeprowadzonej oceny stwierdzono, że działający w Banku system kontroli wewnętrznej był sprawny i skuteczny, adekwatny do potrzeb, dostosowany do struktury organizacyjnej oraz wielkości i profilu ryzyka.

XV. Aktywa obciążone/nieobciążone

Formularz A - Aktywa

		Wartość bilansowa aktywów obciążonych	*Wartość godziwa aktywów obciążonych*	*Wartość bilansowa aktywów wolnych od obciążeń*	*Wartość godziwa aktywów wolnych od obciążeń*
		010	040	060	090
010	Aktywa Banku	**0**		**0**	
030	Instrumenty udziałowe	0	0	0	0
040	Dłużne papiery wartościowe	0	0	0	0
050	w tym: obligacje zabezpieczone	0	0	0	0
060	w tym: papiery wartościowe zabezpieczone aktywami	0	0	0	0
070	w tym: wyemitowane przez sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	0	0	0
080	w tym: wyemitowane przez instytucje finansowe	0	0	0	0
090	w tym: wyemitowane przez przedsiębiorstwa niefinansowe	0	0	0	0
120	Inne aktywa	0		0	

Formularz B - Zabezpieczenia otrzymane

		Wartość godziwa obciążonych zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych	*Wartość godziwa zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych dostępnych dla celów obciążenia*
		010	040
130	Zabezpieczenia otrzymane przez Bank	0	0
140	Kredyty na żądanie	0	0
150	Instrumenty udziałowe	0	0
160	Dłużne papiery wartościowe	0	0
170	w tym: obligacje zabezpieczone	0	0
180	w tym: papiery wartościowe zabezpieczone aktywami	0	0
190	w tym: wyemitowane przez sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	0
200	w tym: wyemitowane przez instytucje finansowe	0	0
210	w tym: wyemitowane przez przedsiębiorstwa niefinansowe	0	0
220	Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie	0	0
230	Inne zabezpieczenia otrzymane	0	0
240	Wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obligacje zabezpieczone lub papiery typu ABS	0	0
250	Aktywa, otrzymane zabezpieczenie i wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe ogółem	0	0

Formularz C - Aktywa obciążone/zabezpieczenia otrzymane i powiązane zobowiązania

		Odpowiadające zobowiązania, zobowiązania warunkowe i udzielone pożyczki papierów wartościowych	*Aktywa, zabezpieczenia otrzymane i wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obciążone obligacje zabezpieczone i papiery typu ABS*
		010	030
010	Wartość bilansowa wybranych zobowiązań finansowych	0	0

Formularz D - Informacje o istotności obciążeń jeśli uznano za istotne

XVI. Ekspozycje nieobsługiwane i restrukturyzowane

Jakość kredytową ekspozycji restrukturyzowanych przedstawia poniższa tabela:

		a	b	c	d	e	f	g	h
		Wartość bilansowa brutto *(w przypadku ekspozycji w bilansie)* /kwota nominalna ekspozycji *(w przypadku ekspozycji pozabilansowych)*				Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw		Zabezpieczenia rzeczowe lub gwarancje finansowe otrzymane	
		Obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane	Nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane			Obsługiwanych ekspozycji restrukturyzo-wanych	Nieobsługiwanych ekspozycji restrukturyzowa-nych		W tym zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu nieobsługiwanych ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacyjne
				W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	W tym ekspozycje dotknięte utratą wartości				
1	Kredyty i zaliczki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Banki centralne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3	Instytucje rządowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4	Instytucje kredytowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5	Inne instytucje finansowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
7	Gospodarstwa domowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
8	Dłużne papiery wartościowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
9	Udzielone zobowiązania do udzielenia pożyczki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
10	**Łącznie**	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Legenda:

	pola, których wypełnianie jest obowiązkowe
	pola, których wypełnianie jest nieobowiązkowe

Jakość kredytowa ekspozycji nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania:

		a	B	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
		Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna											
		Ekspozycje obsługiwane			Ekspozycje nieobsługiwane								
			Nieprzeterminowane lub przeterminowane ≤ 30 dni	Przeterminowane > 30 dni ≤ 90 dni		Małe prawdopodobieństwo spłaty ekspozycji nieprzeterminowanych albo przeterminowanych ≤ 90 dni	Przeterminowane > 90 dni ≤ 180 dni	Przeterminowane > 180 dni ≤ 1 rok	Przeterminowane > 1 rok ≤ 5 lat	Przeterminowane powyżej 5 lat	Przeterminowane > 5 lat ≤ 7 lat	Przeterminowane > 7 lat	W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania
1	**Kredyty i zaliczki**	**198 580 484,01**	**197 238 651,89**	**1 341 842,12**	**1 137 631,79**	**217 043,51**	**443,27**	**14 328,30**	**905 816,68**	**0,00**			**2 000 890,34**
2	Banki centralne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			0,00
3	Instytucje rządowe i samorządowe	10 530 831,11	10 530 831,11	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			0,00
4	Instytucje kredytowe	103 176 433,46	103 176 433,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			0,00
5	Inne instytucje finansowe	600 786,42	600 786,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			0,00
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	14 669 841,12	13 327 999,00	1 341 842,12	830 698,93	22,06	68,99	130,00	830 477,88	0,00			830 698,93
7	W tym MŚP	14 669 841,14	13 327 999,00	1 341 842,14	830 698,93	22,06	68,99	130,00	830 477,88	0,00			830 698,93
8	Gospodarstwa domowe	69 467 133,94	69 467 133,94	0,00	306 901,63	216 990,25	374,28	14 198,30	75 338,80	0,00			1 170 160,21
9	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	135 467,96	135 467,96	0,00	31,20	31,20	0,00	0,00	0,00	0,00			31,20
10	**Dłużne papiery wartościowe**	**404 670,24**	**404 670,24**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**			**0,00**
11	Banki centralne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			0,00
12	Instytucje rządowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			0,00
13	Instytucje kredytowe	404 670,24	404 670,24	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			0,00
14	Inne instytucje finansowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			0,00

15	Przedsiębiorstwa niefinansowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			0,00
16	**Ekspozycje pozabilansowe**												**0,00**
17	Banki centralne												0,00
18	Instytucje rządowe												0,00
19	Instytucje kredytowe												0,00
20	Inne instytucje finansowe												0,00
21	Przedsiębiorstwa niefinansowe												0,00
22	Gospodarstwa domowe												0,00
23	**Łącznie**	**198 985 164,25**	**197 643 322,13**	**1 341 842,12**	**1 137 631,76**	**217 043,51**	**443,27**	**14 328,3**	**905 816,68**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**2 000 890,34**

Legenda:

	pola, których wypełnianie jest obowiązkowe
	pola, których wypełnianie jest nieobowiązkowe
	pola zablokowane, zgodnie ze wzorcem zaprezentowanym w „Wytycznych dotyczących ujawniania w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych" (EBA/GL/2018/10)
	kolumny „h" oraz „i" - dostosowano do podziału terminowego obowiązującego w sprawozdawczości FINREP , formularz F.18, w wytycznych EBA obowiązują przedziały: kol „h" - przeterminowane >1 rok <=2 lata, kol „i" - przeterminowane >2 lata<=5 lat

Ekspozycje obsługiwanie i nieobsługiwane wraz z powiązanymi rezerwami:

		Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna						Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw						Skumulowane odpisania częściowe	Otrzymane zabezpieczenie i gwarancje finansowe	
		Ekspozycje obsługiwane			Ekspozycje nieobsługiwane			Ekspozycje obsługiwane – skumulowana utrata wartości i rezerwy			Ekspozycje nieobsługiwane – skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z powodu ryzyka kredytowego i rezerw				Z tytułu ekspozycji obsługiwanych	Z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych
			W tym etap 1	W tym etap 2		W tym etap 2	W tym etap 3		W tym etap 1	W tym etap 2		W tym etap 2	W tym etap 3			
1	**Kredyty i zaliczki**	**198 580 494,03**			**2 000 890,53**			**64 735,60**			**1 137 631,76**					**0,00**
2	Banki centralne	0,00			0,00			000			0,00					0,00
3	Instytucje rządowe i samorządowe	10 530 831,11			0,00			0,,00			0,00					0,00
4	Instytucje kredytowe	103 176 433,46			0,00			0,00			0,00					0,00
5	Inne instytucje finansowe	600 786,42			0,00			0,00			0,00					0,00
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	14 669 841,14			830 698,93			34 194,90			830 698,93					0,00
7	W tym MŚP	14 669 841,14			830 698,93			34 194,90			830 698,93					0,00
8	Gospodarstwa domowe	69 467 133,94			1 170 160,40			30 540,70			306 901,63					0,00
9	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	135 467,96			31,20			0,00			31,20					0,00
10	**Dłużne papiery wartościowe**	**404 670,24**			**0,00**			**0,00**			**0,00**					**0,00**
11	Banki centralne	0,00			0,00			0,00			0,00					0,00
12	Instytucje rządowe	0,00			0,00			0,00			0,00					0,00
13	Instytucje kredytowe	404 670,24			0,00			0,00			0,00					0,00
14	Inne instytucje finansowe	0,00			0,00			0,00			0,00					0,00

15	Przedsiębiorstwa niefinansowe	0,00			0,00			0,00			0,00					0,00
16	**Ekspozycje pozabilansowe**	**8 673 692,87**			**0,00**			**0,00**			**0,00**					**0,00**
17	Banki centralne															
18	Instytucje rządowe															
19	Instytucje kredytowe															
20	Inne instytucje finansowe															
21	Przedsiębiorstwa niefinansowe															
22	Gospodarstwa domowe															
23	**Łącznie**	**207 658 857,14**			**2 000 890,53**			**64 735,60**			**1 137 631,76**			**0,00**	**0,00**	**0,00**

Legenda:

	pola, których wypełnianie jest obowiązkowe
	pola, których wypełnianie jest nieobowiązkowe
	pola zablokowane, zgodnie z objaśnieniami poniżej nie dotyczy banków stosujących krajowe zasady rachunkowości
	pola zablokowane, zgodnie ze wzorcem zaprezentowanym w „Wytycznych dotyczących ujawniania w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych" (EBA/GL/2018/10)

Zabezpieczenia uzyskane przez przejęcie aktywów i postępowania egzekucyjne:

		Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie	
		Wartość w momencie początkowego ujęcia	Skumulowane ujemne zmiany
1	Rzeczowe aktywa trwałe	0,00	0,00
2	Inne niż rzeczowe aktywa trwałe	0,00	0,00
3	*Nieruchomości mieszkalne*	0,00	0,00
4	*Nieruchomości komercyjne*	0,00	0,00
5	*Ruchomości (samochody, środki transportu itp.)*	0,00	0,00
6	*Kapitał własny i instrumenty dłużne*	0,00	0,00
7	*Pozostałe*	0,00	0,00
8	**Łącznie**	**0,00**	**0,00**

Środa Wielkopolska, dnia 16.07.2020r.
Sporządziła: Aleksandra Rychlik

Specjalista
Aleksandra Rychlik

Zarząd Banku Spółdzielczego
w Środzie Wlkp.

Uchwała nr 75/2020
Zarządu Banku Spółdzielczego w Środzie Wielkopolskiej
z dnia 22.07.2020r.

W sprawie: przyjęcia Informacji z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału Banku Spółdzielczego w Środzie Wielkopolskiej według stanu na dzień 31.12.2019r.

Na podstawie art. 48 § 2 ustawy z dnia 16.09.1982r. Prawo Spółdzielcze (t. jedn. Dz. U. z 2016 poz. 21) i § 28 Statutu Banku Spółdzielczego w Środzie Wielkopolskiej

uchwala się co następuje:

§ 1

Przyjmuje się do ujawnienia w Banku Spółdzielczym w Środzie Wielkopolskiej Informację z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału Banku Spółdzielczego w Środzie Wielkopolskiej według stanu na dzień 31.12.2019r.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem 22.07.2020r.

Środa Wielkopolska, dnia 22.07.2020r.

Zarząd Banku Spółdzielczego
w Środzie Wlkp.

Jakóbczak Kaczmarek